

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

24 mei 2000

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET DRINGENDE MAATREGELEN BETREFFENDE HET LERARENAMBT

DECREET WIJZIGING DECREET REGELING RECHT OP VRIJE NIEUWSGARING EN UITZEN-
DING VAN KORTE BERICHTGEVING DOOR DE OMROEPEN

RESOLUTIE STIMULEREN VAN AUTOLUWE INITIATIEVEN

Inhoud

Nr. 60

Woensdag 24 mei 2000
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Ontwerpen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	2
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	2
Verslagen	
Indiening	3
Reflectienota	
Indiening	3
Verslag van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	4
Advies van de Vlaamse Mediaraad	
Indiening en verwijzing	4
Motie	
Indiening	4
Met redenen omklede moties	
Indiening	4
Mededeling van de Vlaamse regering	
Indiening	5
Mededeling van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	
Indiening	5
Jaarverslagen	
Indiening	6
Mededelingen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)	
Indiening	6
Mededeling van de Vlaamse Mediaraad	
Indiening	6
Arresten van het Arbitragehof	
Indiening	6

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening	7
Ontwerp van decreet houdende dringende maatregelen betreffende het lerarenambt – 269 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 4	
Algemene bespreking	7
Sprekers : de heren Luc Martens, Ludo Sannen, Dirk De Cock, Julien Librecht, Gilbert Vanleenhove, Gilbert Bossuyt, André Denys, Eric Van Rompuy, André Van Nieuwkerke en Gilbert Van Baelen en minister Marleen Vanderpoorten	
Artikelsgewijze bespreking	25
Voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwe en Tuur Van Wallendael c.s. houdende wijziging van artikel 3 van het decreet van 17 maart 1998 houdende regeling van het recht op vrije nieuwsgaring en de uitzending van korte berichtgeving door de omroepen – 122 (1999-2000) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	41
Spreker : de heer Carl Decaluwe	
Artikelsgewijze bespreking	42
Voorstel van resolutie van de heren Carl Decaluwe, Bart De Smet, Ludwig Caluwé en Jos De Meyer, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche en mevrouw Wivina Demeester-De Meyer betreffende het organiseren van autoloze zondagen – 238 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 3	
Bespreking	43
Sprekers : de heren Jan Loones, Carl Decaluwe en Johan Malcorps	
Regeling van de werkzaamheden	46

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.02 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Niki De Gryze, Claudine De Schepper, Patrick Hostekint, Marleen Van den Eynde : gezondheidsredenen ;

Louis Bril : buitenslands ;

André Moreau : familieverplichtingen.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt
– 285 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.
- Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaams Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten en van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van het administratief toezicht op de provincies in het Vlaams Gewest
– 294 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

- Ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 181 betreffende de particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling, aangenomen door de algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie, te Genève op 19 juni 1997
– 299 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de republiek Slovenië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Ljubljana op 1 februari 1999
– 300 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de regering van de republiek Oezbekistan, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Tashkent op 17 april 1998
– 301 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de regering van de republiek Kazachstan, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Almaty op 16 april 1998
– 302 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Ontwerp van decreet betreffende het Geografisch Systeem Vlaanderen
– 303 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.
- Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van

Voorzitter

de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken
– 312 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwe en Joachim Coens houdende wijziging van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering
– 288 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.
- Voorstel van decreet van de heer Joachim Coens c.s. houdende de algemene bepalingen aangaande het beleid inzake milieuhinder
– 292 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.
- Voorstel van decreet de heren Bruno Tobback, Jan Loones, Johan Malcorps en Jul Van Aperen houdende de mobiliteitsconvenants
– 293 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.
- Voorstel van decreet van de heer Joachim Coens, mevrouw Mieke Van Hecke en de heer Luc Martens houdende de erkenning en subsidiëring van Vlaamse sportorganisaties
– 295 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Media en Sport.
- Voorstel van decreet van de heren Ludo Sannen, Patrick Lachaert en Bruno Tobback en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen houdende wijziging van artikel 90bis van het bosdecreet
– 297 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.

- Voorstel van decreet van de heren Tuur Van Wallendael, Cis Schepens en Jo Vermeulen en mevrouw Margriet Hermans houdende wijziging van sommige bepalingen betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd bij decreet van 25 januari 1995
– 304 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Media en Sport.
- Voorstel van decreet van de heren Luc Martens en Joachim Coens en mevrouw Mieke Van Hecke houdende oprichting van de Vlaamse openbare instelling BLOSO, Instituut voor Sportend Vlaanderen
– 305 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Media en Sport.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer Carl Decaluwe c.s. betreffende de ondersteuning van duurzaam wonen in Vlaanderen
– 290 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.
- Voorstel van resolutie van mevrouw Sonja Becq, mevrouw Veerle Heeren, mevrouw Ingrid van Kessel, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen betreffende het beleidsplan Kinderopvang. Blauwdruk voor een toekomstgerichte uitbouw van het kinderopvanglandschap in Vlaanderen
– 296 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.
- Voorstel van resolutie van mevrouw Marijke Dillen en de heer Felix Strackx betreffende het beleidsplan Kinderopvang. Blauwdruk voor een toekomstgerichte uitbouw van het kinderopvanglandschap in Vlaanderen
– 313 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

Voorzitter

- Voorstel van resolutie van mevrouw Marijke Dillen betreffende de noodzakelijke wijziging van de wet van 13 juli 1987 betreffende het kijk-en luistergeld
 - 314 (1999-2000) – Nr. 1.
 Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Stefaan Platteau over het verslag van het Rekenhof over het nazicht van de rekeningen van de NV Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM) voor de periode van 4 november 1997 tot 31 december 1997
 - 37-B (1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer over de opmerking van het Rekenhof betreffende het besluit van de Vlaamse regering tot herverdeling van basisallocaties van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 (vijfde herverdelingsronde)
 - 26-A (1999-2000) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Stefaan Platteau over het verslag van het Rekenhof over het nazicht van de rekeningen van de NV Participatiemaatschappij Vlaanderen voor de periode van 31 juli 1995 tot 31 december 1998
 - 37-A (1999-2000) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Stefaan Platteau over het verslag van het Rekenhof over het nazicht van de rekeningen van de NV HWP (Het Waterschei Project) voor de periode van 6 december 1993 tot 31 december 1997
 - 37-B (1999-2000) – Nr. 2.

- Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Stefaan Platteau over het verslag van het Rekenhof over het nazicht van de rekeningen van de NV Limburgse Reconversie Maatschappij (LRM) voor de periode van 1 februari 1994 tot 31 december 1997
 - 37-C (1999-2000) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport uitgebracht door de heer Eddy Schuermans over het voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwe en Tuur Van Wallendaal c.s. houdende wijziging van artikel 3 van het decreet van 17 maart 1988 houdende regeling van het recht op vrije nieuwsgaring en de uitzending van korte berichtgeving door de omroepen
 - 122 (1999-2000) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen uitgebracht door mevrouw Sonja Becq en mevrouw Ria Van Den Heuvel over het beleidsplan Kinderopvang. Blauwdruk voor een toekomstgerichte uitbouw van het kinderopvanglandschap in Vlaanderen
 - 237 (1999-2000) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Lucien Suykens over het ontwerp van decreet houdende dringende maatregelen betreffende het lerarenambt
 - 269 (1999-2000) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme uitgebracht door de heer Frans De Cock over de gedachtewisseling met een delegatie van de GIMV en eventueel andere deskundigen over de ontwikkeling van de Europese markt voor risicodragend kapitaal en een toelichting bij de positie van de belangrijkste spelers
 - 289 (1999-2000) – Nr. 1.

REFLECTIENOTA**Indiening**

De voorzitter : De volgende reflectienota werd ingediend :

Voorzitter

- Reflectienota van de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heer Luc Martens, mevrouw Mieke Van Hecke en de heer Gilbert Vanleenhove over het ontwerp van decreet houdende dringende maatregelen betreffende het lerarenambt
- 269 (1999-2000) – Nr. 4.

VERSLAG VAN HET REKENHOF**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende verslag van het Rekenhof werd ingediend :

- Verslag van het Rekenhof over het onderzoek naar de opmaak en de uitvoering van het strategisch plan "preventieve kinderopvang" van Kind en Gezin
- 38 (1999-2000) – Nr. 1.
- Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

ADVIES VAN DE VLAAMSE MEDIARAAD**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende advies van de Vlaamse Mediaraad werd ingediend :

- Advies van de Vlaamse Mediaraad over het voorstel van decreet van de heer Carl Decaluwe c.s. houdende wijziging van artikel 82 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995
- 92 (1999-2000) – Nr. 3.
- Verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Media en Sport.

MOTIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie werd ingediend :

- Motie van de heren Ludwig Caluwé en Bart De Smet betreffende een belangenconflict
- 298 (1999-2000) – Nr. 1.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heer Freddy Sarens c.s. tot besluit van de op 16 mei 2000
 - 1° door de heer Joris Van Hauthem in commissie gehouden interpellatie tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de houding van de Vlaamse regering ten aanzien van de besprekingen in de Conferentie voor de Staatshervorming en het akkoord inzake landbouw en buitenlandse handel ;
 - 2° door de heer Freddy Sarens in commissie gehouden interpellatie tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de precieze inhoud van het federaal akkoord betreffende de regionalisering van de buitenlandse handel ;
 - 3° door de heer Ludwig Caluwé in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de juiste draagwijdte van het federaal akkoord betreffende de regionalisering van de landbouw en de gevolgen ervan voor de Vlaamse overheid
- 306 (1999-2000) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Ludwig Caluwé c.s. tot besluit van de op 16 mei 2000
 - 1° door de heer Joris Van Hauthem in commissie gehouden interpellatie tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Be-

Voorzitter

- grotting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de houding van de Vlaamse regering ten aanzien van de besprekingen in de Conferentie voor de Staatshervorming en het akkoord inzake landbouw en buitenlandse handel ;
- 2° door de heer Freddy Sarens in commissie gehouden interpellatie tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de precieze inhoud van het federaal akkoord betreffende de regionalisering van de buitenlandse handel ;
- 3° door de heer Ludwig Caluwé in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de juiste draagwijdte van het federaal akkoord betreffende de regionalisering van de landbouw en de gevolgen ervan voor de Vlaamse overheid
- 307 (1999-2000) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Herman De Loor, Cis Schepens, Eloi Glorieux, Dirk De Cock en Etienne Van Vaerenbergh tot besluit van de op 17 mei 2000 door de heer Etienne Van Vaerenbergh in commissie gehouden interpellatie tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de gevolgen van de politiehervorming voor de lokale besturen
- 308 (1999-2000) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Dirk De Cock, Etienne Van Vaerenbergh, Herman De Loor, Eloi Glorieux en Francis Vermeiren tot besluit van de op 17 mei 2000 door de heer Mark Van der Poorten in commissie gehouden interpellatie tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de onderhandelingen betreffende het sectoraal akkoord voor het personeel van de lokale besturen en de eisen van het gemeentepersoneel ten gevolge van de beloofde loonsverhoging voor de gemeentepolitie
- 309 (1999-2000) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Mark Van der Poorten c.s. tot besluit van de op 17 mei 2000 door de heer Etienne Van Vaerenbergh in commissie gehouden interpellatie tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en

Sport, over de gevolgen van de politiehervorming voor de lokale besturen

– 310 (1999-2000) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van de heer Jan Penris tot besluit van de op 17 mei 2000 door de heer Etienne Van Vaerenbergh in commissie gehouden interpellatie tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de gevolgen van de politiehervorming voor de lokale besturen
- 311 (1999-2000) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Dirk De Cock, Ludo Sannen, Julien Demeulenaere en André Van Nieuwerkerke tot besluit van de op 18 mei 2000 door mevrouw Riet Van Cleuvenbergen in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de weerslag van het federale en Vlaamse akkoord in de social-profitsector op de onderwijssector
- 315 (1999-2000) – Nr. 1.

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING

Indiening

De voorzitter : De volgende mededeling van de Vlaamse regering werd ingediend :

- Schatkisttoestand van de Vlaamse Gemeenschap, toestand op 31 maart 2000 (DOC 132/1999-2000).

Deze mededeling van de Vlaamse regering ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELING VAN HET MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Indiening

De voorzitter : De volgende mededeling van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werd ingediend :

- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen d.d. 25 april 2000 over het voornemen tot weigering van de erkenning van de functie chirurgische daghospitalisatie voor het Sint-Dimpna te Geel (DOC 131/1999-2000).

Deze mededeling van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

JAARVERSLAGEN

Indiening

De voorzitter : De volgende jaarverslagen werden ingediend :

- Jaarverslag 1999 van de Vlaamse Mediaraad (DOC 133/1999-2000) ;
- Activiteitenverslag 1999 van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad (DOC 135/1999-2000) ;
- Jaarverslag 1999 van de Vlaamse Radio- en Televisieomroep (DOC 136/1999-2000) ;
- Jaarverslag 1999 van het Vlaams Commissariaat voor de Media (DOC 137/1999-2000) ;
- Jaarverslag 1999 van de Vlaamse Universitaire Raad (DOC 138/1999-2000).

Deze jaarverslagen liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELINGEN VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN (SERV)

Indiening

De voorzitter : De volgende mededelingen van de SERV werden ingediend :

- Aanbeveling d.d. 10 mei 2000 over luchtvaart en luchthavenbeleid (DOC 134/1999-2000) ;
- Ontwerpadvies d.d. 17 mei 2000 over de ontwerp milieubeleidsvereenkomst betreffende gasolietanks en de aanvraag tot het bekomen van een sectorale afwijking van de milieuvwaarden betreffende gasolietanks (DOC 140/1999-2000).

Deze mededelingen van de SERV liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE MEDIA-RAAD

Indiening

De voorzitter : De volgende mededeling van de Vlaamse Mediaraad werd ingediend :

- Advies nr. 2000/004 d.d. 12 mei 2000 betreffende het voorontwerp van decreet houdende wijziging van sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 – Landelijke radio-omroepen (DOC 138/1999-2000).

Deze mededeling van de Vlaamse Mediaraad ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Arrest nr. 46/00 van 3 mei 2000 ;
- Arrest nr. 47/00 van 3 mei 2000 ;
- Arrest nr. 48/00 van 3 mei 2000 ;
- Arrest nr. 49/00 van 3 mei 2000 ;
- Arrest nr. 50/00 van 3 mei 2000 ;
- Arrest nr. 51/00 van 3 mei 2000 ;
- Arrest nr. 52/00 van 3 mei 2000 ;
- Arrest nr. 53/00 van 3 mei 2000.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Rolnummers 1905, 1906, 1907 en 1908 (samen-gevoegde zaken) ;
- Rolnummer 1910 ;
- Rolnummer 1911 ;
- Rolnummer 1915 ;
- Rolnummer 1920 ;
- Rolnummers 1933 en 1934 (samen-gevoegde zaken) ;
- Rolnummer 1941.

ONTWERP VAN DECREET houdende dringende maatregelen betreffende het lerarenambt – 269 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende dringende maatregelen betreffende het lerarenambt.

Ik wijs de vergadering tevens op de reflectienota die de heer De Meyer, mevrouw Heeren, de heer Martens, mevrouw Van Hecke en de heer Vanleenhove hebben ingediend en die krachtens artikel 56, punt 2 van ons Reglement mede de basis vormt voor de beraadslaging in plenaire vergadering.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Suykens, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, het voorliggende ontwerp van decreet bevat drie grote onderdelen : een regeling om de 55-plussers terug in te schakelen, een betere vergoeding voor de overuren en vooral de uitbouw van een vervangingspool. Ik zou bij de drie onderdelen kanttekeningen kunnen maken, maar ik zal het hier vooral hebben over de vervangingspool.

Het is duidelijk dat de uitbouw van een vervangingspool op zichzelf de herwaardering van het lerarenambt niet bevordert. Wel wil men via dit systeem het tekort aan leerkrachten opvangen. De omvang van dat tekort verschilt van streek tot streek, van discipline tot discipline, en ook in de tijd. Leraren lichamelijke opleiding zijn er in overvloed, leraren Latijn en Grieks daarentegen zijn in West-Vlaanderen niet meer te vinden. Men zou kunnen hopen dat dit decreet ertoe zal bijdragen dat de uitstroom naar andere sectoren wordt stilgelegd. Men hoopt dat de afgestudeerden zullen kiezen voor een onderwijsloopbaan, aangelokt door de mogelijkheden van de vervangingspool. Zal dat in de praktijk zo verlopen ? Het is positief dat dit decreet de leraren een vorm van zekerheid biedt, maar afgezien daarvan blijven ze in de kou staan.

Mevrouw de minister, aanvankelijk heeft onze fractie u het voordeel van de twijfel gegeven. Sommigen in uw omgeving hebben onze houding zo geïnterpreteerd dat we eigenlijk geen fundamentele bedenkingen zouden hebben. We hebben nadien echter vastgesteld dat de problematische aspecten waarover we het in de commissie al hadden, er wel degelijk zijn. In de commissie hebben we ons onthouden. Vandaag beseffen we des te meer de ernst van het probleem, en zullen we tegenstemmen. Ik zal hier onze bezwaren ten gronde uiteenzetten. Die bezwaren zijn ten dele in de reflectienota terug te vinden. Het gaat om ernstige bezwaren, want ze zullen leiden tot conflicten. Niets staat een proce-

Martens

dure bij het Arbitragehof in de weg, want er heerst onduidelijkheid.

Het eerste grondige bezwaar is dat in dit ontwerp van decreet geen kwalitatieve maatregelen zijn opgenomen. Het is dus in zekere zin een gemiste kans om ervaring met de initiële begeleiding op te doen. U weet zelf maar al te goed dat die vraag uitdrukkelijk leeft. Het is een nood die men niet meer kan ontkennen. De flexibiliteit die men vandaag van de leraren vraagt weegt uiteindelijk het zwaarst op de jonge leraren. Zij moeten het meest aan de eisen van flexibiliteit proberen te beantwoorden. Het ingroeivende kader heeft het uiteindelijk het moeilijkst.

Bovendien blijkt de tolerantie van de leerkrachten tegenover hun jonge collega's steeds geringer te worden. Er wordt van de jonge leerkrachten meteen een groot rendement verwacht. De jonge leraar die ervoor kiest om in deze pool te treden zal als een vrije speler worden ingezet. Hij zal steeds in een andere school werken, waardoor hij telkens met een andere schoolcultuur, nieuwe collega's, nieuwe groepen leerlingen en wisselende vakken zal worden geconfronteerd. Dat is een bijzondere zware last voor de jonge leraar. Hijzelf, en de school waaraan hij verankerd is, zouden een bijkomende ondersteuning moeten krijgen. Ik spreek dan niet alleen over de bijkomende administratieve taken. Ook voor coaching is dit een gemiste kans. We konden hier ervaring opdoen met een welomschreven groep in diverse omstandigheden zodat een laboratoriumsituatie zou ontstaan. In de toekomst hadden we de coaching dan beter kunnen organiseren in een breder perspectief. Wij vinden dit bijzonder jammer.

De vervangingspool is netoverschrijdend opgezet. Dit is geen probleem als er geen grondrechten onder druk komen te staan, maar dat is jammer genoeg wel het geval. In de manier waarop de tekst is geformuleerd, komen een aantal grondrechten pijnlijk onder druk. Zo moeten de kandidaten die toetreden tot de pool zicht geven op hun voorkeur ten aanzien van een overheidsinstelling die per definitie neutraal moet zijn, in casu de VDAB. Die voorkeur kan in belangrijke mate levensbeschouwelijk gekleurd zijn.

Verder stellen we vast dat dit kenbaar maken van hun voorkeur ook kan leiden tot sancties, tot discriminatie. De leraar moet bepalen in welke netten hij uiteindelijk wenst te worden ingezet. Deze explicietie van hun voorkeur brengt ons gevaarlijk dicht bij een schending van artikels 10 en 11 van de

Grondwet en de artikels 9 en 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Ik zou ook kunnen verwijzen naar het advies van de Raad van State van 24 juli 1970 waarin uitdrukkelijk wordt gesteld dat de kandidaat een zwijgrecht heeft. In deze regeling kan hij niet zwijgen, hij moet zijn keuze kenbaar maken.

Bovendien moet hij aanvaarden dat hij zich daardoor ook kwetsbaar maakt. Hij dreigt een soort van tweede keuze te worden. In de documenten die de voorbije dagen circuleerden was er een absolute voorrang voor degenen die ervoor kiezen in alle netten te worden ingezet. Dat betekent dat degene die een uitdrukkelijke voorkeur heeft voor een bepaald net een tweede keuze wordt. Hij komt slechts aan bod na de anderen. Mevrouw de minister, ik vind dat een zeer zware ingreep vanwege de overheid. U treedt hier zeer sturend op, en u dreigt binnen te treden in de privacy van de mensen. Dat is een bijzonder gevaarlijke weg. Het is een vorm van etatisering, waarbij men een bepaalde vorm van pluraliteit opdringt die haaks staat op wat in ons land en in de rest van Europa altijd als een hoog goed voor ogen werd gehouden, met name de vrijheid van onderwijs. Dat zwijgrecht komt nu onmiskenbaar onder druk, en bovendien ontstaat discriminatie.

Een tweede punt is dat het appreciatierecht van de directeurs en van de inrichtende machten zwaar onder druk komt te staan. Dit appreciatierecht vloeit voort uit de vrijheid van onderwijs. Dit recht omvat de vrijheid van initiatief, de vrijheid om een eigen pedagogisch project te definiëren en te ontwikkelen en de vrijheid van keuze voor de ouders.

De wetgever heeft steeds geprobeerd deze vrijheid niet nodeloos onder druk te zetten. Ook bij het definiëren van de rechtspositieregeling is gezocht naar een goed evenwicht tussen de belangen van de inrichtende machten en de directies in hun rol van werkgever, de belangen van de werknemers en de belangen van de ouders en van de kinderen. Dit is een moeilijk evenwicht. In het van 1991 daterende decreet op de rechtspositieregeling is men erin geslaagd dit evenwicht op een goede manier tot stand te brengen. Vandaag wordt dit evenwicht echter verstoord. De scholen zullen hun appreciatierecht tot op zekere hoogte verliezen. Dit geldt zowel voor de ankerscholen als voor de scholen die geen ankerschool zijn, maar wel een beroep doen op leerkrachten die zich in de pool bevinden.

Ik herinner me trouwens dat dit punt al in de commissie voor Onderwijs aan bod is gekomen. De meerderheid was toen niet ongevoelig voor deze kritiek, maar dit heeft niet tot een wijziging van de

Martens

voorliggende tekst geleid. Dit betekent dat de minister ook niet wenst in te gaan op de uitdrukkelijke vraag van de Raad van State om de criteria voor de toewijzing van een leerkracht te expliciteren. De Raad van State stelt nochtans ondubbelzinnig dat deze zaak niet buiten het parlement mag worden geregeld en dat deze criteria in het decreet thuishoren.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Martens, indien u de besprekingen in de commissie voor Onderwijs de voorbije vier jaren hebt gevolgd, dan moet u zich herinneren dat zowel oppositie als meerderheid er hebben op aangedrongen om minder elementen decretaal te bepalen en om meer elementen van het onderwijsbeleid bij de uitvoerende macht te leggen. Het lijkt me dan ook logisch dat er niet wordt ingegaan op de vraag om de criteria decretaal te bepalen. Ik vind het trouwens lovenswaardig van de minister dat ze de criteria ter bespreking en ter kennisgeving aan de leden van de commissie voor Onderwijs voorlegt.

Het zou nefast zijn om steeds meer elementen decretaal te regelen. Het gaat hier immers om een nieuw initiatief. Men zou bijgevolg op bepaalde tekorten kunnen stoten die om een bijsturing vragen. Indien deze bijsturingen bijkomende decretale bepalingen vergen, komen we al snel weer bij de zogenaamde vuilnisbakdecreten uit het verleden terecht.

Wat het appreciatierecht betreft, wil ik er even op wijzen dat de inrichtende macht de mogelijkheid heeft een leerkracht te weigeren die zich niet in het pedagogisch project van de school wil inpassen. Aangezien de inrichtende macht meestal de persoon in kwestie niet kent, vind ik het gevaarlijk om plots andere appreciaties een rol te laten spelen. Het is gevaarlijk om bepaalde jongeren op voorhand geen kansen te geven. Mijnheer Martens, u wilt deze verantwoordelijkheid misschien bij de inrichtende machten leggen, ik neem het hier echter op voor de jonge leerkrachten.

Het lijkt me logisch dat een jonge leerkracht moet aanduiden in welke scholen en in welke netten hij zich wil inzetten. Als men iemand naar een bepaalde ankerschool stuurt, is het immers belangrijk om weten of hij zich hiermee kan verzoenen. Het is de vrijheid van de jonge leerkracht om duidelijk te stellen dat hij zich in bepaalde netten niet thuisvoelt of dat hij zijn pedagogische taak in een speci-

fiek net wenst op te nemen. Het lijkt me weinig zinvol om binnen de administratie circulerende criteria als een feitelijkheid te bevestigen. Het lijkt me evenmin zinvol om te stellen dat de keuze voor één net discriminerend werkt. De minister heeft in de commissie voor Onderwijs al gezegd dat dit geen rol kan en mag spelen. In dit kader vind ik het formuleren van deze criteria als een feitelijkheid dan ook intellectueel niet eerlijk.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer Sannen, men gebruikt de term 'intellectueel oneerlijk' al te graag. De minister gebruikt hem regelmatig in haar antwoorden en u neemt hem nu ook in de mond.

Neem me niet kwalijk, maar met uw argument dat we niet te veel criteria mogen opnemen in dit ontwerp van decreet om een nieuw vuilnisbakdecreet te vermijden bent u niet consequent. Het speedy-decreet dat op komst is, is immers van dezelfde orde, en ik stel vast dat u het budget dat u hiervoor gebruikt, inschrijft in een decreet terwijl dat daar niet in thuishoort. Uw inconsequentie maakt uw uitspraken ongelooftwaardig.

Een volgend belangrijk punt dat ik wens te vermelden is dat het hier niet om een vondst van het ogenblik gaat, maar dat over dat onderwerp jurisprudentie is opgebouwd. Als ik dus verwijs naar het belang van het hebben van een appreciatierecht is dat omdat daarover in 1991 een zeer moeizaam en delicaat debat is geweest, onder andere gebaseerd op interessante adviezen van de Raad van State en het Arbitragehof. Het gaat dus om wetgeving waarmee we niet slordig mogen omspringen. De Raad van State is niet zomaar een bende die op een of andere wijze meespeelt in een spelletje partijpolitiek, hij wordt bevolkt door mensen die met een grote deskundigheid, rekening houdend met de dynamiek van de wetgeving en met bestaande jurisprudentie, adviezen geven. U negeert die.

Ik zeg dit dus niet omdat ik in de oppositie zit, maar omdat de Raad van State het zegt. Het gaat immers niet om een marginaal probleem, maar om een zeer belangrijke zaak, namelijk het grondrecht van vrijheid van onderwijs met het appreciatierecht dat daarbij hoort. Ik ben het er niet mee eens dat dit zou leiden tot willekeur, omdat men precies in het decreet van maart 1991 over de rechtspositie uitdrukkelijk heeft bepaald dat de verplichtingen en onverenigbaarheden die uit het specifieke karakter van het opvoedingsproject voortvloeien schriftelijk moeten worden vastgelegd. Een direc-

Martens

teur kan dus niet beslissen iemand wel of niet aan te nemen op basis van het feit of hij die persoon al dan niet sympathiek vindt.

Het enige wat wij vragen is dat men zich consequent houdt aan wat in het decreet van 1991 op de rechtspositie staat en dat men zich houdt aan de adviezen van de Raad van State.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik sluit mij voor een groot deel aan bij wat de heer Sannen zegt. De appreciatie van de directie komt immers niet in het gedrang en, mijnheer Martens, de vrijheid van onderwijs en het grondwetsartikel dat daarop betrekking heeft, komen volgens mij ook niet in het gedrang.

We moeten goed beseffen dat een vrijheid maar een vrijheid kan zijn zolang die niet botst met andere vrijheden die even noodzakelijk zijn, zoals de vrijheid van het individu. Soms heb ik de indruk dat u de burcht een beetje wilt beschermen tegen een democratische bestorming.

Dit ontwerp van decreet is bedoeld om het comfort van de scholen te vergroten. De essentie is immers dat men het probleem tracht op te lossen dat de scholen in de tweede helft van het schooljaar geen vervangers vinden. We hebben het in de commissie trouwens uitgebreid daarover gehad, en ik heb de indruk dat alle argumenten hier slechts een beetje hout snijden, maar fundamenteel niet echt veel met de geest en de inhoud van dit ontwerp van decreet te maken hebben.

De heer Luc Martens : Mijnheer De Cock, u vergist zich. Als het vrij onderwijs in West-Vlaanderen bijvoorbeeld beslist geen gebruik te maken van de mogelijkheden die het ontwerp van decreet biedt, dan is dat omdat dit net als werkgever verantwoordelijk wil blijven voor het aangeboden onderwijs. We hebben dit probleem reeds aangekaart en er was verwarring over. Er is geen duidelijk antwoord uit de bus gekomen. U kunt dat nakijken in de verslagen.

In de memorie van toelichting staat dat een school die iemand weigert, haar kans heeft gehad. Dat staat zwart op wit neergeschreven, en dat moet dus niet worden genuanceerd. Ik wil straks van de minister vernemen of een school het recht heeft te

zeggen dat zij een bepaalde leraar niet wenst aan te nemen omdat die persoon niet op die school past en of een school die dat doet inderdaad haar recht verliest op het krijgen van een leerkracht.

Ik richt me nu ook tot de minister en tot de liberale fractie : kunt u zich inbeelden dat de VDAB voor een bedrijf bepaalt wie daar moet werken, en dat het bedrijf door te weigeren het recht verliest om iemand aan te nemen ? Dat is ondenkbaar, maar hier gebeurt dat wel, in een materie die maatschappelijk, ideologisch en filosofisch zeer gevoelig is !

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Als een bedrijf zich ertoe verbindt te participeren aan een opleidingsproject van de VDAB, dan gaat dit bedrijf een verbintenis met de VDAB aan. Als het bedrijf daar de middelen voor krijgt van de VDAB, zal het die persoon moeten nemen.

De heer Luc Martens : Dat geldt voor het beheer, maar niet voor de persoon.

De heer Ludo Sannen : De vervangingspool is een verbintenis die een school vrijwillig aangaat. Als het katholiek onderwijs in West-Vlaanderen dat niet wil doen, is dat een vrije keuze. Die scholen kunnen gewoon de huidige regeling toepassen.

De heer Luc Martens : Dan worden ze bestraft en gediscrimineerd ! Dat klagen we aan : al wat net overstijgend is, wordt zo georganiseerd dat men dit soort nadelen krijgt. Dat is het subtiele en perverse spel van deze meerderheid !

De heer Ludo Sannen : Ze worden niet bestraft ! Ze maken alleen geen gebruik van een bepaald aanbod, omdat dit aanbod hen niet bevredigt. Ik huiver ervoor als inrichtende machten God de Vader willen spelen en mensen in hokjes willen onderbrengen alvorens ze een kans hebben gekregen. Dat gebeurt te veel in bepaalde scholen. Ik vind dat we de jonge leerkracht daartegen moeten beschermen.

Een inrichtende macht heeft voor mijn part het volste recht om iemand niet te aanvaarden als deze het pedagogisch project en de levensbeschouwelijke visie van een bepaalde school niet wil onderschrijven. Maar er worden ook mensen van tevoren uitgesloten die wel die verbintenis willen aangaan, en dit op basis van privé-criteria die door de inrichtende macht op een bepaalde manier worden geïnterpreteerd. Kan het feit dat iemand samenwoont

Sannen

een reden zijn om hem te weigeren ? Ik huiver voor een dergelijke werkwijze, en ik ben blij dat we dat tenminste proberen te corrigeren, dat we de vrijheid van het individu willen respecteren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Luc Martens : U huldigt een bepaald samenlevingsmodel waarin eenzijdig wordt gekozen voor de vrijheid van het individu. Dat is ons model niet. Het is interessant om dat te horen. In het decreet houdende de rechtspositieregeling was voorzien in een evenwicht tussen de belangen van ouders, kinderen, werkgevers en werknemers. Dat wordt hier verbroken, wat zal leiden tot juridische betwistingen. U zult vaststellen dat dit geen loze woorden zijn.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : De stellingname van de heer Martens is erg uitdagend. Ik ben het eens met de heer Sannen : we moeten dit bekijken vanuit het oogpunt van de jonge leerkracht. De inrichtende macht is – het woord zegt het zelf – een enorme machtsfactor in deze constellatie. Het feit dat dit decreet misschien voor een beetje meer evenwicht kan zorgen in het voordeel van de leerkrachten, doet de mensen van de CVP zo huiveren dat ze werkelijk alle registers opentrekken. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Luc Martens : Ik ben blij met deze helderheid. We weten nu waar we staan.

De heer Ludo Sannen : U verdedigt het belang van de inrichtende macht en niet dat van de leerkrachten of de leerlingen.

De heer Luc Martens : Helemaal niet, wij verdedigen de vrijheid van onderwijs. We verdedigen het recht van ouders om vrij te kunnen kiezen voor een pedagogisch project. Als ze kiezen voor dit project, weten ze dat het om een biotoop gaat waar hun kinderen kunnen opgroeien met de waarden die zij belangrijk vinden en die met de directie zijn afgesproken. De directie moet de wapens krijgen om deze biotoop te organiseren. U ontnemt hen die wapens en u zult dat systematisch doen : we hebben dat voorspeld en het blijft doorgaan ! Wat dat betreft, bent u inslecht ! (*Rumoer*)

We moeten trouwens vaststellen dat er sprake is van nog andere onvolkomenheden. Men heeft zich in alle bochten gewrongen. Op een bepaald ogenblik werd men zelfs bijna gedesavouéerd door de

vroegere fractieleider van de VLD, de heer Denys. Die was per ongeluk bij ons in de commissie terechtgekomen. (*Opmerking van de heer André Denys*)

Mijnheer Denys, u weet nog niet waarover ik het zal hebben. U moet eerst luisteren en dan spreken. U zult zich herinneren dat we het op een bepaald moment hebben gehad over het monopolie dat aan de VDAB werd toegekend. Men moest toen vaststellen dat dit niet kon. De Raad van State heeft daarover een paar pertinente opmerkingen gemaakt : 'Is het wel evident dat men dit zomaar toekent ? Op welke basis zal dit gefinancierd worden ? Worden er daarvoor bijkomende middelen vrijgemaakt ?'

Uit het verslag blijkt dan ook duidelijk dat dit alleen maar als noodmaatregel mogelijk was. Ten gronde moeten we echter naar de markt gaan om te bekijken welke partner deze opdracht het beste kan vervullen, in de mate dat de bemiddelingsopdracht die hier nog in staat, daadwerkelijk een bijkomende partner vereist. Dit is een belangrijk element van kritiek.

Mijnheer Denys, het blijft me verbazen dat de VLD daar zo gemakkelijk overheen gaat en a priori kiest voor de VDAB. Men is dan blijkbaar verbaasd te moeten vaststellen dat dit niet zo vanzelfsprekend is en dat de Raad van State hoe dan ook ernstige vragen blijft stellen.

In het ontwerp van decreet wordt de hele eigenheid van het pedagogisch project trouwens ook finaal herleid tot de lessen godsdienst of de lessen niet-confessionele zedenleer. Wie te goeder trouw is, weet maar al te goed dat het over veel meer gaat dan alleen dat.

Gezien onze zeer fundamentele kritiek op het voorliggende ontwerp van decreet, zullen we het bij de stemming dan ook niet goedkeuren. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, de heer Van Baelen zou ook graag het woord voeren over dit onderwerp. Momenteel zit hij echter nog in de vergadering van de Deontologische Commissie. Ik hoop dat u toelaat dat hij straks nog het woord voert.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, tijdens de commissievergaderingen hebben we voldoende punctueel en inhoudelijk over dit ontwerp van decreet gediscussieerd. Ik zal me daarom beperken tot enkele algemene maar daarom zeker niet minder belangrijke opmerkingen.

In de beleidsnota van de minister lezen we onder de noemer 'leerkrachten waarderen' het volgende : 'De maatschappelijke waardering van de leerkracht is een complex gegeven, dat een samenhangend en omvattend actieplan verdient.' Het is over dit uitgangspunt dat ik kort iets wil zeggen.

Tijdens de indrukwekkende reeks hoorzittingen hebben we inderdaad de grote complexiteit van het gegeven kunnen ervaren. Terzelfder tijd hebben we kunnen constateren dat alle knelpunten in deze materie eigenlijk heel nauw met elkaar verweven zijn en dat we in principe niet anders kunnen dan samenhangend en omvattend te remediëren. Vanuit dit oogpunt beschouw ik dit ontwerp van decreet dan ook niet als een echt substantiële bijdrage tot de herwaardering van het lerarenambt. Het decreet regelt slechts een gedeeltelijk en beperkt aspect van de problematiek.

Ik besef wel dat het hier gaat om een aantal noodmaatregelen om het acute lerarentekort te verhelpen. Ik kan daarvoor ook wel begrip opbrengen. Toch veronderstel ik dat scholen zich ernstig zullen bezinnen vooraleer ze zullen beslissen om de lasten en de lusten van het toetreden tot de vervangingspool tot de hunne te maken. Er zullen immers inderdaad lasten en lusten mee gepaard gaan.

Hoewel de minister in haar beleidsnota gewaagt van een vereenvoudiging van de reglementering, worden we hier geconfronteerd met het tegendeel. Aan de reeds complexe voorrangregels in het onderwijs, worden nog maar eens extra modaliteiten toegevoegd. Dit ontwerp van decreet heeft zeer ingewikkelde consequenties en zal waarschijnlijk heel moeilijk toepasbaar zijn. Vooral administratief zal het heel moeilijk beheersbaar zijn.

We moeten ook eens durven inzien dat dit poolstelsel wel eens een heel ander effect zou kunnen hebben dan wat de overheid ervan verwacht. We mogen niet vergeten dat we hier te maken hebben met leerkrachten die voor het overgrote deel de eerste stappen zetten in het onderwijs, en die zullen willen genieten van de voordelen die het systeem biedt. Hierdoor lopen ze het gevaar te worden geconfronteerd met een deels opgelegde en deels

zelfgekozen overbevraging en een te ruime inzetbaarheid.

Daarenboven is het tijdelijk functioneren in het onderwijs op zich altijd een grote belasting. Het vervangen op diverse plaatsen en voor korte periodes is vaak erg nefast, zowel voor de leraar als voor de leerlingen. Heel vaak voelen zowel de leerlingen als de leerkrachten zich helemaal niet gelukkig in dit rollenpatroon. Geen van beide zijden kunnen de speciaal menselijke vertrouwensdimensie bereiken, zodat de kwaliteit van het onderwijs eronder lijdt. Als vervanging tot regel wordt verheven, zal dit ontegensprekelijk invloed hebben op de pedagogische kwaliteit van deze ontmoeting.

Daar komt nog bij dat leerkrachten in dit stelsel veelvuldig zullen worden geconfronteerd met voor hen vaak onbekende pedagogische middens en met de onderwijskundig moeilijkste en meest subtiele opgaven. Wie daarenboven het onderwijs ietwat van binnenuit kent, weet heel goed dat de kloof tussen theorie en praktijk erg groot kan zijn. Ook loyaliteit tussen ouderen en nieuwelingen is niet altijd zo vanzelfsprekend. Het zijn allemaal factoren die het pooleffect wel eens anders zouden kunnen inkleuren en die er de oorzaak van kunnen zijn dat jonge leerkrachten een allesbehalve fraai beeld krijgen van de waardering van het lerarenambt.

Ten slotte zou ik het nog even willen hebben over de mijns inziens primordiale – maar bij dit ontwerp zeer precair bepaalde – evaluatie. In de commissie stelde ik reeds dat men een en ander snel en accuraat zou moeten evalueren. Bij dergelijke initiatieven moet men zeer kort op de bal spelen. Ik lees dat voorzien wordt in een evaluatie tijdens het tweede toepassingsjaar en dat er pas tijdens het derde toepassingsjaar kan worden bijgestuurd. Ik vind dit te laat en vooral onvoldoende. Het is van het grootste belang dat men kan vaststellen in welke mate de maatregelen al dan niet effect hebben en in welke mate de geest van dit initiatief impact heeft op het pedagogisch gebeuren.

De minister heeft me geantwoord dat het niet anders kan, omdat er een werking moet zijn voor er kan worden geëvalueerd. Ik ben het daar nog altijd niet mee eens. Voor een globale evaluatie is dat inderdaad juist, maar niet voor een gedeeltelijke evaluatie. Een concrete gedeeltelijke evaluatie kan heel snel verkennend en bijsturend gebeuren.

Aangezien dit ontwerp in het geheel van de herwaardering van de leerkracht te weinig oplost, aangezien de uitwerking ervan onvoldoende materieel

Librecht

en administratief werd ingeschat, aangezien het de complexe regelgeving vergroot in plaats van ze te verkleinen, aangezien het evaluatieproces te laat en onvoldoende is uitgewerkt, houdt mijn fractie het bij het spreekwoordelijke voordeel van de twijfel en zal ze zich bij de stemming onthouden. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de herwaardering van de leraren en het aantrekkelijker maken van hun job heeft niets te maken met een corporatistische benadering, met een benadering vanuit groeps- of beroepsbelangen. Het is een maatschappelijke en politieke opdracht, juist omdat de leerling centraal moet staan. De leerling heeft recht op goed en aangepast onderwijs.

Een noodzakelijke voorwaarde daarvoor zijn gemotiveerde, pedagogisch en didactisch geschoolde en inhoudelijk sterk gevormde leerkrachten. Kortom, elke leerling heeft recht op een goede leraar. Om dit te waarborgen moet er voldoende instroom zijn van studenten in de lerarenopleiding. Die opleiding moet ook kwaliteitsvol zijn. Daarom is de aangekondigde evaluatie van de recente hervorming nodig en wenselijk.

Acute tekorten moeten worden opgevangen. Het decreet voorziet daarvoor in twee maatregelen. Eén daarvan is het terugroepen van mensen uit verlof. Het is goed dat deze mogelijkheid wordt gecreëerd, maar ik geloof er niet erg in. Ik denk niet dat het veel effect zal hebben.

Een tweede maatregel om op acute tekorten in te spelen is het aantrekkelijker maken en beter betalen van vervangingen. Maar om het echt aantrekkelijker te maken, zal er ook een oplossing moeten worden gevonden voor de plage-uren. We moeten oppassen dat we de job niet juist minder aantrekkelijk maken. Als leerkrachten tegen wil en dank voortdurend allerlei vervangingen moeten doen, zal dat hun taak alleen maar verzwaren. Het afschrikkingseffect zal daardoor vergroten.

Om het acute tekort op te vangen zijn er op korte termijn nog andere maatregelen nodig. Bijvoorbeeld kan het voor mensen uit de industrie interessanter worden gemaakt om naar het onderwijs te stappen als praktijkleraar of technisch leraar. Op een of andere manier moeten we dat financieel aantrekkelijker maken, zodat ook veertigers en

vijfenveertigers terug de weg vinden naar het onderwijs, na jaren van belangrijke praktijkervaring in de industrie.

De twee maatregelen uit het decreet zijn lapmiddelen, weliswaar nodig om een huidig tekort op te vangen, maar geen echte oplossing om de te kleine instroom van jonge nieuwe leerkrachten in het onderwijs op te vangen. Met de belangrijkste maatregel uit dit decreet wordt geprobeerd daar een beperkt antwoord op te bieden door het creëren van een vervangingspool. Daarmee wordt een jonge leerkracht gedurende een jaar inkomen en werk verzekerd. Dat is bijzonder belangrijk.

Natuurlijk wordt van zo een leerkracht een grote flexibiliteit gevraagd, maar die wordt nu ook al gevraagd van leerkrachten die van de ene school naar de andere worden gestuurd voor interimjobs. Ook dat vergt een voortdurende aanpassing. De vervangingspool kan ervoor zorgen dat die leerkrachten daarbij minder formaliteiten moeten vervullen, dat ze zeker zijn van hun inkomen, en dat ze beschikken over een aanspreekpunt. Het zou wenselijker geweest zijn dat er nu ook al maatregelen werden genomen voor het mentorschap in deze ankerscholen, om de jonge leerkrachten te begeleiden. Alleen al het feit dat ze worden ingebed in een ankerschool en een sociaal en professioneel klankbord krijgen, is echter al een verbetering ten opzichte van de individuele situatie waarin ze zich op dit moment bevinden.

We weten niet of deze vervangingspool een effect zal hebben op de instroom van jonge leerkrachten. De overheid probeert een oplossing te bieden, maar het effect zullen we moeten afwachten. Juist omwille van het nieuwe van dit idee, moeten we openstaan voor bijsturing en reflectie, en moeten we rekening houden met eventuele correcties volgend jaar. Het is een aanzet, een beperkte beleidsmaatregel om de job van leraar aantrekkelijker te maken.

Uw opdracht, mevrouw de minister, is het om de keuze voor het onderwijs te versterken. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat meer mensen kiezen voor het onderwijs ? Het antwoord is niet eenvoudig. We zullen zicht moeten krijgen op de oorzaak. Daarover bestaan slechts beperkte wetenschappelijke gegevens. We vertrekken van vanzelfsprekendheden om in te schatten waarom er een gebrek aan instroom van jonge leerkrachten is, maar om de juiste oorzaken te kennen, is een stevig wetenschappelijk onderzoek wenselijk.

Sannen

Daarbij spelen ongetwijfeld verschillende elementen een rol, en we kunnen proberen sommige daarvan snel te achterhalen. De satisfactiefactor van de huidige leraar zal een onderdeel zijn in de beoordeling door jonge mensen van de aantrekkelijkheid van het beroep. De beperkte maatschappelijke waardering voor het beroep van leraar staat in schril contrast met de hoge waardering en het respect voor het instituut onderwijs.

We leven in een maatschappij die steeds meer verwacht van het onderwijs. De opvang en de begeleiding van maatschappelijke problemen worden, als het kan, doorgeschoven naar het onderwijs. De maatschappij vindt in het onderwijs een alibi voor een hele reeks problemen die ze zelf moeilijk kan aanpakken. Van het onderwijs verwachten we dat het een hele reeks maatschappelijke vaardigheden bijbrengt, tot en met het geven van rijles. Men dreigt op die manier het onderwijs te herleiden tot een 'beroepsschool' voor de maatschappij. Vanuit de arbeidsmarkt komen er steeds meer vragen ten aanzien van het onderwijs. Van het onderwijs wordt verwacht dat het daarop sneller inspeelt. De kennismaatschappij is het modewoord. De ICT moet overal doordringen. Wij, maar vooral de leerkrachten, worden ermee om de oren geslagen en komen onder druk te staan.

We leven in een samenleving waarin de volwassenen de jongeren willen vormen naar hun visie, hun behoeften en hun normen. Onderwijzen wordt steeds meer aanleren en kennis bijbrengen, in plaats van inzichten doen ontstaan. De traditionele humaniora is ver weg. De leerkracht moet steeds meer instructeur worden in plaats van agoog, uitvoerder in plaats van schepper. Deze druk en deze verwachtingen van de samenleving dragen ook bij tot het minder aantrekkelijk worden van de taak van leraar. Onderwijs wordt door de samenleving steeds meer gezien als een instrument voor de samenleving dan als een fundament van de samenleving.

Ik geef toe, mevrouw de minister, dat dit enkele filosofische en theoretische beschouwingen zijn, maar het is belangrijk daarbij even stil te staan wanneer we op zoek gaan naar oorzaken waarom het beroep van leraar steeds minder aantrekkelijk dreigt te worden. Daarnaast speelt natuurlijk ook de satisfactiegraad van de huidige leraren een belangrijke rol.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer Sannen, ik ben het eens met een aantal aspecten die u naar voren brengt, maar u scheidt een nogal pessimistisch beeld en u gaat voorbij aan de dynamiek die in het onderwijs leeft.

De maatschappij heeft inderdaad hoge verwachtingen van het onderwijs. Sommigen zouden zelfs dicteren wat er allemaal moet worden gegeven in het onderwijs ten behoeve van de economische rendabiliteit en van een aantal aspecten van de maatschappij die ze, vanuit hun eigen visie dan, belangrijk achten. Daartegenover staat dat heel wat mensen uit het onderwijs goed beseffen dat we voor de uitdagingen van een kennismaatschappij staan en dat een omvattende kennis niet meer als dusdanig kan worden verworven. Ze beseffen dat we jonge mensen moeten aanleren op welke manier ze tot inzichten kunnen komen en zelf kennis kunnen vergaren. Meer dan die kennis door te geven of die vaardigheden aan te leren, moeten ze ervoor zorgen dat die jonge mensen daar zelf kunnen toe komen.

Die dynamiek is mijns inziens wel degelijk aanwezig in het onderwijs. Het zou dan ook al te eenzijdig zijn een dergelijk beeld te schetsen. Op grond van onze commissiewerkzaamheden ken ik u echter voldoende om te weten dat dit niet uw echte bedoeling was en dat dit slechts een aanzet was voor de verdere ontwikkeling van uw gedachtegang. Ik wou enkel signaleren dat het overkwam als het eenzijdig opleggen vanuit de maatschappij wat het onderwijs moet meegeven opdat men echt op de arbeidsmarkt voorbereid zou zijn.

Het is uiteraard belangrijk jongeren assertief te maken zodat ze op de arbeidsmarkt hun mannetje of vrouwtje kunnen staan, maar er zijn nog tal van andere belangrijke aspecten die aan bod komen en waarvan de leerkrachten elke dag opnieuw met veel enthousiasme werk maken.

De heer Ludo Sannen : Mijn benadering ging inderdaad uit van de maatschappij. Ik ben het volledig met u eens dat in het onderwijs heel wat andere inzichten en taakinvingingen aanwezig zijn.

Ik wou vooral duidelijk maken dat de druk van de maatschappij op het onderwijs stijgt, met de bedoeling dit onderwijs te gebruiken als instrument voor de invulling van de maatschappelijke behoeften. Daarbij wordt het onderwijs te weinig gezien als de plaats – de humaniora – waar jongeren moeten groeien tot mensen zodat ze die cultuur en die sa-

Sannen

menleving in de toekomst kunnen dragen en uitbouwen.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Er bestaan verschillende stromingen, waaronder de vrij utilitaire stroming die een aantal behoeften definieert en verwacht dat deze worden beantwoord.

Een kernprobleem is dat vele ouders – om begrijpelijke redenen en dus onder verzachtende omstandigheden – abdiceren in hun opvoedingsopdracht. Wat ze zelf niet kunnen waarmaken, projecteren ze naar het onderwijs.

Als we binnenkort in de commissie Welzijn het debat over bijvoorbeeld de gezinsopvoedkundige activiteiten starten, zal blijken dat het antwoord vanuit een breed perspectief zal moeten worden geformuleerd. Het zal zeker niet voldoende zijn enkele organisaties te belasten met vorming om alles weer op het goede spoor te zetten. Er zal een brede 'connection' tot stand gebracht moeten worden waarin het onderwijs – onder meer via de ouderverenigingen – een belangrijke bijdrage zal moeten leveren. Het is dus nog genuanceerder.

De heer Ludo Sannen : Het is ongetwijfeld genuanceerder, maar het lag in mijn bedoeling één zaak duidelijk in het daglicht te stellen.

Los van deze theoretische beschouwing wil ik echter ook wijzen op de noodzaak om op dit ogenblik de invulling van de leraarsjob voldoende aantrekkelijk te maken en te houden.

Vorige week kwamen 15.000 leerkrachten op straat met de mijns inziens terechte eis om meer geld op tafel te krijgen voor het onderwijs. Een maatschappij die steeds meer verlangt van het onderwijs, moet daarvoor ook meer middelen ter beschikking stellen.

Gisteren werden met de vakbonden onderhandelingen gevoerd met betrekking tot de nieuwe CAO. Vandaag zullen de vakbonden zich daarover uitspreken en uiteraard wens ik me niet te mengen in deze procedure of in de inhoud van de CAO.

Het is wel duidelijk dat we in de volgende jaren meer aandacht zullen moeten besteden aan een vermindering van de arbeidsdruk voor leraren. Bijkomende ondersteuning in de scholen zal nodig blijken omwille van de vele taken die naar het on-

derwijs worden doorgeschoven. Bepaalde ouders abdiceren immers, ze kunnen de zaak niet langer aan. Een aantal maatschappelijke problemen vertaal zich bovendien sowieso in het onderwijs en kan niet buiten de scholen worden gehouden. Daarnaast zal er ook nood zijn aan bijkomende begeleiding, vermindering van formaliteiten, en klas-sengroepen op maat.

De inspraak bij het uittekenen van een onderwijsproject van een school, moet worden gegarandeerd. Daarvoor is een decretale basis nodig. Door meer betrokkenheid zal de leraar zich ook beter voelen in de school.

Differentiatie in de taakinvulling is nodig om de monotonie en de vlakheid van de loopbaan te doorbreken. De loopbaan moet aanvangen bij de functie van beginnende leraar en eindigen bij die van mentor. Loondifferentiatie aan de hand van de taakinvulling lijkt me een goede zaak, maar ik hui-ver bij het idee om de loondifferentiatie te baseren op de school- of onderwijsvorm, of op de aanwezigheid van doelgroepelers. Een differentiatie aanbren-gen op basis van de werkdruk lijkt me veel interessanter : kleinere klassen, bijkomende omka-dering, enz.

En of we het graag hebben of niet, uiteindelijk zullen we ook geconfronteerd worden met de vraag naar een algemene loonsverhoging. Bij een conjuncturele verbetering kan een algemene loonsverhoging geen tien jaar op zich laten wachten. De mensen uit het onderwijs hebben sinds 1995 geen loonsverhoging gekregen. We kunnen niet tot 2005 wachten om die door te voeren.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer Sannen, uw uitspraak is nogal delicaat. De onderhandelingen zijn immers bezig. Het parlement hoeft geen signalen te sturen. De regering heeft een opdracht en de sociale partners zijn wijs genoeg om hun zaak te bepleiten. U bent geen onderhandelaar.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer Sannen, ik sluit me aan bij de heer Bossuyt. Bij de start van uw be-toog zei u dat u zich niet wenst te mengen in het debat, maar u eindigt met een pleidooi voor een al-gemene loonsverhoging. Zeker als lid van de meer-derheid mag u zich niet in het debat mengen.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, ik heb met genoegen vernomen dat hier veel respect wordt opgebracht voor de sociale partners. Ik deel dat respect. Toch mogen ook parlementsleden een mening hebben over deze zaak. De commissie voor Onderwijs is immers dagelijks bezig met deze problematiek. Het parlement is toch de geschikte plek om onze mening te vertolken ? Ik zie niet in waarom de heer Sannen zou moeten zwijgen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Bossuyt, mijnheer Denys, de CAO die zal worden afgesloten, zal voor twee jaar gelden. Net als andere collega's van de meerderheid, heb ik al meermaals gezegd dat we tijdens deze legislatuur – en dus op termijn – rekening moeten houden met de vraag naar loonsverhoging. Ik wil helemaal niet interveniëren in de onderhandeling over de CAO die zal worden afgesloten. Ik beweer helemaal niet dat er direct een loonsverhoging moet komen, wel dat die op termijn moet worden doorgevoerd.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ik ben het niet eens met de heer Bossuyt. Het parlement en de individuele parlementsleden hebben het recht om hun mening te geven, ook in een periode van CAO-onderhandelingen. Voor het realiseren van de afspraken van een CAO zal immers overheidsgeld nodig zijn. Bijgevolg moet het parlement zijn goedkeuring geven. De parlementsleden hebben dan ook in alle omstandigheden het recht om hun opinie kenbaar te maken. De heer Sannen legt hier een belangrijke politieke verklaring af. De heren Bossuyt en Denys worden daar zenuwachtig van. De meerderheid vindt blijkbaar geen eensgezindheid. Komt er in de volgende jaren een algemene loonsverhoging of niet ? Is dat een meerderheidsstandpunt ? Voor de heer Sannen moet er een loonsverhoging komen in de volgende jaren. Is dat ook het standpunt van de VLD ? Uw zenuwachtigheid doet het tegendeel vermoeden.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Ik ben blij dat de heer Van Rompuy zo bezorgd is voor mijn gemoedstoestand. Ik voel me echter absoluut niet zenuwachtig.

Ik heb respect voor het sociaal overleg, mijnheer Vanleenhove. De vakbonden zullen zich beraden over het voorstel van de minister. Geef de sociale

partners de gelegenheid om zich daarover uit te spreken.

In de huidige stand van zaken, mijnheer Sannen, vind ik dat u als fractieleider voorlopig beter zou zwijgen. Laat de sociale partners hun rol spelen. Uiteraard kan een parlement altijd zijn mening ventileren, maar wanneer er onderhandelingen aan de gang zijn, kunnen we ons beter op de achtergrond houden.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik ben het niet helemaal eens met de heer Sannen. Ik sta achter de voorstellen van de minister. Zij handelt genuanceerd en legt binnen de beschikbare budgettaire ruimte andere prioriteiten vast dan algemene loonsverhoging. Als de financieringswet wordt gewijzigd, kan daarover wel opnieuw worden gepraat. Dit is niet het moment om die discussie weer te openen, mijnheer Sannen. Een parlement heeft inderdaad het recht om over dergelijke zaken te debatteren. Ik wil uw recht op vrije meningsuiting zeker niet inperken, maar als u zich ongenueanceerd uitlaat, steunt u degenen die pleiten voor een onmiddellijke algemene loonsverhoging. Dat bemoeilijkt de gesprekken.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : De heer Sannen pleit voor een algemene loonsverhoging op termijn. Wij pleiten ook voor een algemene loonsverhoging. Begrijp ik het goed dat u de eenmalige premie, zoals die, volgens de radioberichten vanmorgen, door de minister wordt voorgesteld, niet als een algemene loonsverhoging ziet ?

De heer Ludo Sannen : Wij steunen de minister in haar voorstel. Ik huiver echter voor een teveel aan differentiatie in de lonen – ter herwaardering van het lerarenambt – als dat gebeurt op basis van onderwijsvormen en doelgroepen. Dat is niet nieuw, dat heb ik al veel vroeger gezegd. Er moet veeleer iets worden gedaan aan de werkdruk. Op termijn is men gedwongen aan de lonen te sleutelen. Tijdens de volgende onderhandelingen moet men daarmee rekening houden. Men kan niet tot in 2004 wachten : nog tijdens deze zittingsperiode zullen we worden geconfronteerd met de noodzaak van loonsverhoging.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Als ik het goed begrijp, wilt u nog tijdens deze zittingsperiode, onmiddellijk na 2002, een loonsverhoging goedkeuren ?

De heer Ludo Sannen : Eerst moeten we ervoor zorgen dat de financiering van het onderwijs op een andere leest is geschoeid. Zowel het parlement als de regering hebben zich daartoe geëngageerd.

De heer Gilbert Vanleenhove : Onze fractie is alszins een voorstander van een algemene loonsverhoging, nog tijdens deze zittingsperiode.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Het gevaar is toch niet denkbeeldig dat u zo de zaak op de lange baan schuift ? U zegt dat u op dat ogenblik een loonsverhoging zult goedkeuren. Maar kunt u dat 'ogenblik' wel creëren. Of dat ogenblik er komt, is afhankelijk van een herziening van de financieringswet. Of dat ogenblik er komt, is afhankelijk van de werkzaamheden van de Costa. Met dit akkoord gijzelt u dus 150.000 leerkrachten, en u maakt hun lot afhankelijk van een federale beslissing. Dat is de ontvullende realiteit : het loon van 150.000 mensen wordt afhankelijk van wat de federale overheid zal ondernemen. Ik wens u proficiat !
(Applaus bij de CVP)

De heer Ludo Sannen : De heer Martens duwt me in de rol van verdediger van deze CAO. Ik ben dat ook. Het is nu eenmaal zo dat Vlaanderen een bepaald budgettair kader moet respecteren. Binnen dat kader kunnen we ons beleid voeren.

De heer Luc Martens : Eerst heeft men al het geld uitgedeeld. Maar als dan 150.000 mensen met rechtmatige eisen voor de dag komen, blijken de geldpotten leeg te zijn. Dan stuurt u deze mensen naar de federale overheid.

De heer Ludo Sannen : Er is 20 miljard frank uitgetrokken voor het onderwijs tijdens de komende vijf jaren.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Er was een beleidsmarge van 165 miljard frank. Daarvan is slechts 20 miljard frank voor onderwijs bestemd. Van die 20 miljard frank is de helft gereserveerd voor gebouwen. Voor de volgende vier jaren is dus slechts 10 miljard frank opzijgezet voor alle andere uitgaven voor de onderwijssector. Op jaarbasis gaat het dus

om 2 of 3 miljard frank. Andere sectoren hebben enorme toezeggingen gekregen. De bijkomende uitgaven voor de non-profitsector bedragen op kruissnelheid elk jaar 8 tot 9 miljard frank volgens minister Vogels, maar volgens alle andere berekeningen 12 tot 13 miljard frank. Deze verbintenissen hebben ertoe bijgedragen dat minister Vanderpoorten slecht heeft onderhandeld. Bij de aanvang had ze een veel te kleine enveloppe in handen.

In de regeringsverklaring werden we geseseld omdat we onvoldoende aandacht hadden voor het onderwijs, dat na een periode van besparingen de grote prioriteit moest zijn ! Vandaag zit u in het defensief. Het geld is al grotendeels uitgegeven. Dat bedrag van 20 miljard frank komt eigenlijk neer op 10 miljard frank, te spreiden over vijf jaar. De partij van de heer Sannen is een partij zonder Doel geworden, maar ze is ondertussen nog meer aan het verliezen.

De heer Ludo Sannen : Uw opmerking is ontroerend. Onze eerste beleidsmaatregel bestond erin een besparing die u vorig jaar hebt goedgekeurd en die dit jaar in werking moest treden, ongedaan te maken. U was nog altijd op het budget van onderwijs aan het beknibbelen. Wij roepen die evolutie een halt toe.

De heer Eric Van Rompuy : Het aandeel van het onderwijsbudget in de globale middelen van de Vlaamse Gemeenschap is de voorbije jaren niet afgenomen ! De heer Bossuyt kan dat hier bevestigen, want zijn partij heeft de voorbije tien jaar de minister van Onderwijs geleverd.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Ik wilde de vorige schaduwminister van Onderwijs tot enige bescheidenheid ter zake aanmanen. Ik vind dat dit debat een slechte wending neemt omdat men met de ogen van vandaag de periode van gisteren wil beschouwen. Mijnheer Sannen, in de vorige zittingsperiode werden inderdaad besparingen doorgevoerd. Er gebeurden noodzakelijke ingrepen om ons onderwijs opnieuw de mogelijkheid te bieden om de uitdagingen van de toekomst aan te gaan. Dat was geen gemakkelijke beleidsbeslissing. Het is kortzichtig alleen lineair te kijken naar besparingen. Het was meer dan dat.

Bovendien meen ik mij te herinneren dat grote delen van die politiek toch op instemming konden rekenen. De verslagen van de commissie voor Onderwijs zijn daar getuige van. Er werden heel wat inhoudelijke debatten op een hoog peil gevoerd en

Bossuyt

er was eensgezindheid over de gang van zaken. Ik zeg niet dat er unanimiteit heerste over alle beslissingen. Zodra er dan enige budgettaire ruimte komt, mede door de huidige economische situatie, hoor ik de vorige schaduwminister van onderwijs alle deuren openzetten. Bovendien hoor ik een fractieleider van de meerderheid het beleid van deze minister op een eigenaardige manier begeleiden.

Ik ben er niet gelukkig mee : het onderwijs zou beter gediend zijn met een geleidelijke aanpak die ik ook steun. De bestaande middelen moeten geleidelijk in het onderwijs geïnvesteerd worden. Het is heus niet alleen een zaak van aangroei van het budget, want dat betekent niets in termen van onderwijskwaliteit. Er zijn verdere ingrepen noodzakelijk. Het zal dus niet de lineaire optelling zijn van wat aan het onderwijs méér wordt gegeven, die zal bepalen of er al dan niet op een goede manier beheerd wordt.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Het verschil tussen de vorm van oppositie van de CVP en onze oppositie van de afgelopen tien jaar is fundamenteel. Als wij met een voorstel kwamen dat geld zou kosten, zeiden we ook meteen waarop we wilden besparen.

Maandag jongstleden hield de broer van de heer Eric Van Rompuy een persconferentie waarin hij heeft gezegd dat de regering te veel geld uitgeeft. Hij stelt zich daarbij op als de grootste orthodoxe begrotingsprofeet die er is. Vandaag doet Eric Van Rompuy met zijn fractie in het Vlaams Parlement een voorstel waarvan iedereen weet dat het veel geld kost. Hoe dit gefinancierd moet worden, vertellen ze daar niet bij.

De afgesproken ruimte tijdens het regeerakkoord, 165 miljard frank, zou gerespecteerd worden in al zijn aspecten. Minister Vogels heeft ook een ruimte gekregen waarbinnen haar akkoord moet passen. Dit geldt eveneens voor minister Vanderpoorten. Alles wat zij doet zonder herziening van de financieringswet zal daarbinnen passen. Daarom is er een akkoord en daar houden wij ons ook aan. Ik heb geen enkele reden om af te wijken van genomen beslissingen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Deze meerderheid heeft een kapitale fout gemaakt. Dat geldt zeker voor de heren Sannen en Bossuyt. Er is ruimte. Er is voorzien in 50 miljard frank voor de afcentiemen. Dit jaar is er 3,2 miljard frank voor de afcentiemen. Er is geen decreet. Men verkiest, dat is typisch voor deze regering, een plan te ontwikkelen waarbij iedereen 900 frank per jaar lastenvermindering krijgt. Delen we dat door 12, dan komen we terecht bij de fameuze 75 frank.

De regering zou kunnen kiezen voor de herwaardering van het lerarenambt en voor het stimuleren van een doelgroep die instaat voor de opvoeding van onze jeugd. De regering wil echter drie miljoen mensen een belastingverlaging van 900 frank per jaar geven. De heer Sannen heeft trouwens zelf al laten blijken dat hij daar niet onverdeeld gelukkig mee is.

Ik vraag me trouwens af waar die afcentiemen vandaan moeten komen. Er is immers geen decreet. Deze middelen zullen dit jaar niet meer worden uitgegeven. Het kan niet via de bedrijfsvoorheffing gebeuren. We moeten bijgevolg wachten op de afrekening, die pas in 2001 zal plaatsvinden.

Mijnheer Sannen, na de beslissing rond Doel is dit uw tweede historische blunder. Als de afcentiemen op kruissnelheid zijn gekomen, kunt u iedereen een maandelijkse belastingverlaging van 350 frank geven. U zou deze middelen echter beter aan de voor onze samenleving cruciale herfinanciering van het onderwijs besteden.

Ik vind onze keuze van prioriteiten een wezenlijk onderscheid tussen de christen-democratie en de andere partijen. Wij willen geen 350 frank per maand uitdelen om sympathie over te komen. Wij willen dat geld in het onderwijs investeren. De regering heeft echter een andere keuze gemaakt. Ik zal Agalev nog jaren met dit onderscheid en met deze historische blunder achtervolgen. (*Applaus bij de CVP*)

De heer Gilbert Bossuyt : Ondanks de beweringen van de heer Van Rompuy zie ik een paar treffende gelijkenissen. De heer Van Rompuy heeft hier zelf jarenlang rondgelopen met een budget van een paar miljard frank voor steun aan bedrijven. In de praktijk bleek echter dat hij het geld niet op kreeg. (*Opmerkingen bij de CVP*)

Men had toen ook de overweging kunnen maken om een gedeelte van dat geld naar het onderwijs te laten vloeien. (*Rumoer*)

De voorzitter : Collega's, ik vind dit een zeer interessant debat, maar het wijkt wel steeds verder af van de punten die op de agenda staan. Ik stel voor dat we dit randdebat sluiten en de heer Sannen de kans geven om zijn uiteenzetting af te ronden.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Men mag niet vergeten dat een belastingverlaging ook het inkomen van de leerkrachten zal vervolledigen. (*Rumoer*)

De idee van de afcantiemen is overigens geen idee van de VLD, maar van mevrouw Demeester. Zij heeft dit idee ten persoonlijke titel als eerste gelanceerd. (*Rumoer*)

Mevrouw Demeester heeft ooit verklaard dat er in 1998 ruimte zou zijn om voor afcantiemen te kiezen. Zij was op dat ogenblik minister van Financiën. Ik stel met andere woorden een dubbelzinnigheid vast in de woorden van de CVP.

De heer Ludo Sannen : Alvorens ik mijn uiteenzetting afrond, wil ik nog even benadrukken dat het me verheugt dat alle fracties ervan overtuigd zijn dat bijkomende investeringen in het onderwijs noodzakelijk zijn.

Ik wil tevens reageren op een zware uitlating van de heer Martens. Hij stelt dat deze regering 150.000 mensen gijzelt. Het voorliggende ontwerp van decreet is echter een eerste voorstel om jonge leerkrachten aan te trekken. De nieuwe, recent afgesloten CAO omvat bovendien maatregelen die de ondersteuning en het comfort van de leerkrachten moeten bevorderen. Ik vind het opportunistisch en goedkoop om te stellen dat deze regering de leraren gijzelt.

Ik denk dat wij met dit decreet een stap hebben gezet in de herwaardering van het lerarenambt. Het is maar een kleine stap, en het maatschappelijk debat erover moet nog worden gevoerd. Er zullen nog maatregelen volgen, en die zullen niet enkel financieel van aard zijn.

Natuurlijk moeten we de aantrekkelijkheid van het beroep op verschillende manieren verbeteren en ik ben ervan overtuigd dat wij er de volgende vier jaar zullen in slagen het beroep van leerkracht te herwaarderen.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer Sannen, als lid van de meerderheid kunt u niet anders dan dit decreet goedkeuren. Maar als ik goed heb geluisterd, gelooft u niet in het terugroepen van men-

sen uit vakantie, vindt u het betalen van overuren geen efficiënte maatregel en zelfs demotiverend voor jonge leerkrachten en vindt u een aantal maatregelen niet terug in dit decreet. U hebt dus een heleboel bedenkingen gemaakt en eindigt dan met de uitspraak dat u dit decreet wel zal goedkeuren. Dat klinkt toch alles behalve overtuigend.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Vanleenhove, dit decreet gaat hoofdzakelijk over de vervangingspools. Ik vind dat een zeer belangrijke maatregel omdat die de aantrekkelijkheid van het onderwijs vergroot. We worden op het ogenblik geconfronteerd met een acuut gebrek aan leerkrachten. Daar moeten we iets aan doen. Het lijkt me dan ook logisch dat de overuren worden betaald. Ik vind wel dat we nog iets aan die plage-uren moeten doen.

We moeten goed opvolgen hoe men in het onderwijs met de vervangingen zal omspringen. Dat mensen uit vakantie kunnen worden teruggeroepen, is voor mij niet problematisch. Ik denk alleen dat niet veel leerkrachten daarvan gebruik zullen maken. Dat is wat ik zei.

Ik heb er geen enkel probleem mee om het decreet goed te keuren. De vervangingspool is iets waar ik reeds lang op aandring.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het tekort aan leerkrachten bedreigt het onderwijs.

Omdat leraars hoog opgeleide mensen zijn, die bovendien goed geoefend zijn in een aantal sociale vaardigheden, zijn zij als werkkrachten ook buiten het onderwijs zeer gegeerd. Iedereen die van de problematiek wat op de hoogte is, weet dat scholen vanaf de tweede helft van het schooljaar worstelen met een tekort aan vervangingsleerkrachten. Het voorbeeld van de gepensioneerde leerkracht uit Jette die op 78 jaar opnieuw voor de klas gaat staan om zijn school te depanneren, haalde de voorpagina van verschillende kranten. Als leerling heb ik zelf nog van die man les gekregen. Hij bepaalde door zijn gedrevenheid en vakbekwaamheid de richting die ik ben uitgegaan. Los daarvan kan het niet dat we de welverdiende rust van onze gepensioneerden hypothekeren omdat er te weinig leerkrachten zijn.

Een tekort aan leerkrachten heeft een oorzaak en die moet men aanpakken. Het decreet is een eerste aanzet om daar iets aan te doen. De idee van een vervangingspool is niet zo nieuw als u denkt. Reeds

De Cock

in 1990 gaf onze studiedienst een boekje uit met de titel 'Meester of marionet' met daarin reeds dit voorstel om aan het interimprobleem tegemoet te komen en om jonge leerkrachten blijvend in het onderwijs tewerk te stellen. In het ontwerp van decreet wordt haarfijn belicht hoe pas afgestudeerde leerkrachten in een dergelijke pool terecht komen, en wat de rechten en plichten van de scholen, leerkrachten en inrichtende machten zijn.

Ook het principe van de ankerschool draagt heel wat potentieel in zich. Maar het zijn natuurlijk de mensen in het veld die dit zullen moeten waarmaken. In welke mate de ankerscholen ook daadwerkelijk een beroep zullen kunnen doen op de hen toegewezen leerkrachten, hangt natuurlijk af van de bezettingsgraad van de opgenomen opdrachten. Dat spreekt voor zich.

De decreetgever kan enkel de voorwaarden scheppen waarin het onderwijs verloopt. Met dit ontwerp van decreet worden de krijtlijnen wat breder uitgetekend. Er wordt wat gesleuteld aan het pedagogisch comfort van de school, een comfort waarop elke school recht heeft. Maar het echte werk gebeurt in de scholen, door onderwijzers die dagelijks bezig zijn met hun leerlingen.

Het echte werk gebeurt ook door pas afgestudeerde onderwijzers, en die hebben we broodnodig. Dit ontwerp biedt hen de volwaardige kans om aan een volledige jaarlijkse bezoldiging actief te worden in het onderwijs. We schatten deze mensen onmiddellijk en volkomen naar waarde. Het parlement geeft op die wijze de aanzet tot de herwaardering van de onderwijzers. Het beroep van onderwijzer en leerkracht is een nobel beroep, dat alle maatschappelijke achting verdient.

De keuze van de VDAB als bemiddelaar, waarover hier zo veel te doen is, maakt natuurlijk ook deel uit van die discussie. Ik kan de verantwoording van de minister volgen. De VDAB heeft de specialistische kennis in huis om ontzettend vlug alle gegevens door te sluizen naar de scholen en tevens een permanente stand van zaken bij te houden. Qua dekkingsgraad bestrijkt de VDAB heel Vlaanderen : ook dat is belangrijk.

Sommigen beweren dat dit in strijd zou zijn met het grondwetsartikel over de vrijheid van onderwijs, en wijden aan die bewering dan een reflectie-nota. Dat lijkt me een te verregaande tekstexegese, die zweemt naar hineininterpretieren. Dat heeft mijn inziens zowel te maken met de koudwaterrees tegenover het voorliggende ontwerp van de-

creet – en dus met de angst voor het nieuwe – als met de nostalgie naar een tijd waarin niet zozeer het kind als wel de ziel van het kind centraal stond.

Ik wil de gevleugelde woorden aanhalen van Maurits Coppieters, wiens tachtigste verjaardag hier vorige zaterdag door de leden van dit huis werd gevierd. Hij zei dat we het pluralisme ingang moeten laten vinden. In het ontwerp van het decreet zijn vele garanties ingebouwd om de onderwijsvrijheid, waarover angst wordt uitgedrukt, te waarborgen. Ik weet niet wat we met die angst moeten doen. Ik kan alleen zeggen dat zij die deze angst formuleren, spoken zien. Ik verzeker u : wie de zuivere leer wil blijven belijden, kan dat met dit ontwerp van decreet. Mijnheer de voorzitter, misschien ben ik wel een christen en ik ben heel zeker een democraat, maar ik ben geen christen-democraat, want ik hou teveel van de scheiding tussen Kerk en Staat. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Van Nieuwerkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwerkerke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, hier werd reeds vaak gesproken over de herwaardering van het lerarenambt in het algemeen. Dit onderwerp is erg actueel. We hebben hierover reeds een hoorzitting georganiseerd. Morgenmiddag zullen we verder de evaluatie maken van de batterij aan maatregelen die ongetwijfeld nodig zijn om die herwaardering te kunnen realiseren.

Voorgaande sprekers hebben reeds gewezen op dit vreemde feit : op zich wordt het onderwijs hoog ingeschat in Vlaanderen, terwijl de mensen die het onderwijs maken, een lagere status hebben.

De buitenwereld beseft niet echt goed dat het lerarenambt een zwaar beroep is. Die buitenwereld waardeert echter wel het concept onderwijs. Die dualiteit moet nader onderzocht worden.

Dit ontwerp van decreet, met zijn dringende maatregelen, is in feite een nooddecreet. De cruciale vraag is dan ook waarom er een tekort is aan leerkrachten. Er zijn momenteel heel wat mogelijkheden om vervroegd uit het onderwijs te stappen. We moeten de vraag durven stellen of al die maatregelen in de toekomst nog wel houdbaar zijn. Ook daarover moeten we debatteren, dus niet enkel over wat er nu in het ontwerp van decreet staat inzake de vervangingspool, het opnieuw kunnen instappen in het onderwijs of het overwerk.

Van Nieuwkerke

Daarnaast is er het eigenaardige fenomeen dat men in het secundair en het hoger onderwijs voor de klas en op het spreekgestoelte leraren en professoren bezig ziet, maar dat de leerlingen en studenten toch niet voor dat beroep kiezen. Blijkbaar spreekt het model niet aan. We moeten onderzoeken waarom dat zo is. Is het misschien omdat de leerkracht of de professor niet wordt gewaardeerd door de leerlingen of de studenten of door de maatschappij?

Het belangrijkste in het voorliggende ontwerp van decreet is uiteraard het concept van de vervangingspool. Dit concept is vooral bedoeld om de jonge mensen, die gelukkig nog steeds kiezen voor de lerarenopleiding, ook effectief voor het onderwijs aan te trekken. Vandaag zien we dat er zowel aan de hogescholen als aan de universiteiten opnieuw meer studenten de weg van de lerarenopleiding kiezen. In vergelijking met tien jaar geleden is dat zeker een positieve evolutie. We stellen echter vast dat die jonge mensen niet noodzakelijk in het onderwijs terecht komen.

– *De heer André Denys, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Uiteraard is het systeem voor beginnende leerkrachten een noodmaatregel, maar zo hebben ze alvast de zekerheid van een bezoldiging. Dat is toch positief. De SP is trouwens voorstander van het lanceren van startbanen. Dat geldt dan niet alleen voor het onderwijs, maar ook voor andere beroepscategorieën.

In tegenstelling tot de heer Martens vinden we wel dat de VDAB de voorbije jaren de nodige know-how heeft opgebouwd. Door het nieuwe van de vervangingspool lijkt het me raadzaam een beroep te doen op een instantie die een zekere ervaring heeft.

Een tweede element in het decreet is dat men opnieuw in het beroep kan instappen. Leerkrachten die vervroegd zijn uitgestapt of in bepaalde verlofstelsels zitten, worden opnieuw aangetrokken om een onderwijsopdracht uit te voeren. Uiteraard moet men daarmee voorzichtig zijn. De meeste van die mensen zijn immers om een welbepaalde reden uit het onderwijs gestapt en zijn misschien niet meer zo gemotiveerd. Om de kwaliteit van het onderwijs te garanderen is dit dus misschien niet echt de ideale maatregel. Het is evenwel een noodmaatregel en moet dus een kans krijgen.

Een derde, al even gevoelig punt, betreft het overwerk, waartegen we allemaal gekant zijn. Dat toont nogmaals aan dat het om een noodsituatie gaat. Eerst moeten de twee vorige maatregelen uitgeput zijn voor men een derde maatregel aanboort.

De in het decreet vooropgestelde evaluatieperiode zie ik ook als een sterk punt. Na drie schooljaren krijgen we zo een beter zicht op de efficiëntie van deze dringende maatregelen.

Met betrekking tot de financiering wil ik enkel meegeven dat de verloning deel uitmaakt van een hele batterij noodzakelijkheden om het lerarenberoep aantrekkelijk te maken. We moeten ons ervan bewust zijn dat we gedeeltelijk rekenen op de financieringswet, maar wat als die Costa niet brengt wat er, voor het onderwijs, van wordt verwacht? Het is onze taak een noodscenario op te stellen en ervoor te zorgen dat, binnen twee jaar, de nodige middelen terugvloeien naar het onderwijs.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in eerste instantie wil ik me verontschuldigen omdat ik het debat niet kon volgen. Dat er in dit parlement terzelfder tijd een commissie en een plenaire vergadering worden gepland, maakt het voor mij moeilijker, aangezien ik dan ook niet weet wat mijn collega's hebben ingebracht. Daarom zal ik proberen het kort te houden.

Zowel in commissie als vandaag in het parlement, zijn er al tal van redenen aangegeven waarom deze dwingende maatregelen zo snel op de parlementaire agenda moesten komen. Er is in de scholen een grote nood aan leerkrachten die langer blijven dan enkele maanden.

Dit is een positieve maatregel, mevrouw de minister, vooral gezien de juridische problemen die toch de kop hebben opgestoken bij de voorbereiding van het decreet. Er wordt, zowel in de scholen als onder de jonge leerkrachten, een stimulerend klimaat gecreëerd.

Ik juich eveneens de netoverschrijdende aanpak toe, die trouwens op het terrein reeds de eerste vruchten afwerpt. Het kan een eerste aanzet zijn om verder te werken aan een meer pluriforme samenleving, en dus ook onderwijslandschap, waarnaar de heer Dirk De Cock heeft verwezen.

Van Baelen

Respect voor de autonomie en het pedagogische concept van elke inrichtende macht of school, is echter al even belangrijk. In die zin begrijp ik de bezorgdheid die spreekt uit de tekst van de CVP. Dit mag echter geen reden zijn om, onder het mom van de zogezegd bedreigde vrijheid van het onderwijs, de opzet en de zorg die besteed is aan de opmaak van dit decreet af te breken. Ook in de commissie werd al klaar en duidelijk geantwoord dat dat zeker niet het geval is.

De rol van de VDAB is ter zake fel beperkt ten aanzien van het initiële doel en de rol die de VDAB zou kunnen vervullen. Aanvankelijk, in een resolutie die de heer Schuermans destijds in de plenaire vergadering voorstelde, werd ervoor gepleit om de privé-sector in te schakelen, aangezien de VDAB, die vroeger een regisseur was, nu een bemiddelaar is geworden. Dat is in tegenspraak met het pleidooi van de heer Martens, die in de commissie voorstelde om het aan de administratie over te laten in plaats van aan de VDAB.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Het concept dat vandaag nog overblijft van de rol van de VDAB is totaal veranderd. In het oorspronkelijke concept was er sprake van een uitdrukkelijke bemiddelingsrol. In die context vond ik dat men op een open manier de markt moest betreden. Nu is die rol sterk gereduceerd, dermate dat ik me afvraag waarom we nog een externe partner moeten inschakelen naast de eigen administratie voor Onderwijs.

De heer Gilbert Van Baelen : Ik ben begonnen met te zeggen dat de taak en de rol die de VDAB nu is toegemeten, totaal anders is dan wat er initieel ter tafel lag. Het is inderdaad belangrijk dat die rol veranderd is.

Bovendien evalueren we in dit parlement niet na drie, maar na twee jaar. Ik vind het echter belangrijk dat de scholen elk jaar een evaluatie kunnen inbouwen. Zij zijn het die zich elk jaar opnieuw moeten inschrijven. Op dat ogenblik evalueren de scholen hoe het in het voorbije jaar is verlopen. Dat is minstens even belangrijk als de evaluatie die we hier houden, omdat het veld dan zelf evalueert hoe de werkwijze is en of er voldoende inschrijvingen zijn.

Ik hoop dat de leerkrachten en de scholen massaal zullen inschrijven, en dat dit als een positief verhaal naar buiten wordt gebracht, als een mogelijk-

heid voor de scholen en voor de jongeren om tegemoet te komen aan de tijdelijke nood van jonge leerkrachten en aan de nood aan leerkrachten in de scholen. Dat is een belangrijke taak voor ons allen. Er zal een informatiecampagne komen, maar ook door onze eigen houding kan er vertrouwen worden gewekt.

Mevrouw de minister, ik wens u veel succes. We hebben gisteren vernomen dat u naast deze maatregelen, nog enkele andere maatregelen neemt, zij het door middel van een CAO. We hebben naar aanleiding van de begrotingscontrole van nog andere maatregelen gehoord. Volgens mij zit het onderwijs op de goede weg. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal niet in herhaling vallen over onderwerpen die al uitgebreid in de commissie werden behandeld. Hier en daar werd nog naar een van die aspecten verwezen. Ik zal daar kort op antwoorden.

Enkele sprekers hebben hun ideeën over de taak van de leerkracht en de functie van het onderwijs uiteengezet. Het doet me altijd plezier te zien dat veel mensen aandacht hebben voor het onderwijs en actief willen deelnemen aan het debat daarover. Ik nodig hen dan ook uit, mede in naam van de voorzitter van de commissie voor Onderwijs, om het debat te volgen over de leraar, dat morgen in de commissie zal starten. Aan dat debat zal ook op maatschappelijk vlak gevolg worden gegeven en er zullen conclusies uit worden getrokken.

Alles wat vandaag is gezegd, was overigens een goede samenvatting van wat in de commissie aan bod is gekomen. Het waren serene betogen, met uitzondering van de zenuwachtigheid van de heer Martens die ik niet helemaal begrijp. Hij maakt zich volledig onterecht zorgen over een aantal punten in verband met mijn onderwijsbeleid. Hij maakt zich voortdurend zorgen over het gebrek aan onderwijsvrijheid en het feit dat deze meerderheid en ikzelf in het bijzonder die zouden willen beperken. Mijnheer Martens, we zijn ontzettend voorzichtig op dit vlak, ook bij het uitschrijven van dit ontwerp van decreet, omdat we beseffen dat dit aspect politiek zeer gevoelig ligt. In het begin van de legislatuur hebben we bovendien ondervonden dat men vaak met enkele woorden al vermoedens opwekt die er absoluut niet zijn. Daarom wil ik u nog eens zeer duidelijk zeggen dat u niet overdre-

Vanderpoorten

ven bezorgd hoeft te zijn en dat het ook onze zorg is een serene sfeer in het onderwijslandschap te behouden.

De voorzitter : De heer Luc Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Ik zal daar de hele legislatuur waakzaam over blijven, mevrouw de minister. Dat is mijn rol, die ik graag vervul. Ik wil u vragen dat het niet bij een vrijblijvend engagement van u blijft, maar zich concreet vertaalt door vandaag in dit ontwerp van decreet ook expliciet te verklaren dat scholen die zich aansluiten bij de vervangingspool, kunnen zeggen dat iemand niet kan worden ingeschakeld in het pedagogisch project, op basis van het decreet van 1991, maar toch niet de mogelijkheid verliezen om iemand anders uit de vervangingspool aan te spreken. Dat betekent dus het terugnemen van wat nu nog altijd in de memorie van toelichting staat. Dat is een belangrijk gegeven.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zal daar straks op antwoorden, mijnheer Martens, maar ik denk dat u dit verkeerd inschat. Er zijn ook praktische redenen mee gemoeid. Dit element is ook al in de commissie aan bod gekomen.

De heer Luc Martens : U was toen al even duidelijk als over de lesbevoegdheid en het secundair onderwijs.

Minister Marleen Vanderpoorten : U moet de tekst nog eens herlezen, mijnheer Martens, maar ik vrees dat we wat dit betreft vandaag niet helemaal op dezelfde golflengte zullen geraken.

Ik sta uiteraard open voor kritiek. Een aantal mensen, ook van de meerderheid, hebben gezegd dat het een noodzakelijk decreet was, maar dat we een aantal dingen zullen moeten afwachten en dat een aantal dingen niet heel duidelijk zijn voor de buitenwereld. Ik ben de eerste om te zeggen dat dit ontwerp van decreet de problematiek van het leraarberoep zeker niet ten gronde zal aanpakken. Het had ook niet de bedoeling fundamentele problemen in het onderwijs op te lossen en het is niet in die optiek geschreven. Het is alleen geschreven omdat het een absolute noodzaak was en omdat we niet het hele debat en alle te volgen procedures konden afwachten. Dit is wel nodig om fundamenteel en ten gronde iets te veranderen aan een situ-

atie die heel langzaam is gegroeid. Men kan niet verwachten dat in een tijdsperiode van tien maanden die situatie kan worden omgedraaid. Ik verbind me er wel toe die zaak op enkele jaren ten gronde aan te pakken. Dit ontwerp van decreet had alleen de bedoeling een oplossing te bieden aan enkele scheefgegroeide situaties in het onderwijs. Eén ervan is het tekort aan leraren.

Dit ontwerp van decreet is zeer moeilijk en technisch, maar dat kan nu eenmaal niet anders omdat de bestaande rechtsposities in het onderwijs op zich zeer ingewikkeld zijn. Bij het minste dat men wil toevoegen of wijzigen aan die decreten, vervalt men in techniciteit. Het is de bedoeling om op vrij korte termijn een vereenvoudiging door te voeren. Iedereen die enigszins vertrouwd is met de onderwijswetgeving beseft dat zelfs een kleine vereenvoudiging hieraan heel veel overleg, onderhandeling en schrijfwerk vraagt.

Het gaat dus niet over kwalitatieve maatregelen, maar wel over de overuren, het terug instappen en de vervangingspools, maar het is juist dat deze vervangingspools daarvan het belangrijkste element vormen. Er zijn vergelijkbare ervaringen in Nederland. Daar zijn na een aanvankelijk trage start op dit moment niet minder dan drieduizend mensen opnieuw ingestapt. Dit is niet echt de grote massa, maar voor bepaalde lokale situaties kan dat soms een goede oplossing zijn. Het Nederlandse voorbeeld heeft aangetoond dat, ondanks een moeilijke startperiode, toch een vrij groot succes kon worden geboekt. We mogen dit dus niet zomaar naast ons neerleggen.

Ik zal mij hier vandaag niet uitspreken over de onderhandelingen. Die worden deze namiddag door de geëigende organisaties beoordeeld. Ik wil alleen benadrukken – en daarmee zeg ik niets nieuws – dat er wel degelijk werk wordt gemaakt van zeer inhoudelijke bijsturingen op vrij korte termijn. Is het niet met dit ontwerp van decreet, dan toch zeker met een aantal andere zaken die op til staan.

Sta me toe in te gaan op enkele punctuele opmerkingen die door de diverse sprekers zijn verwoord.

Wat het gebrek aan of de gemiste kans met betrekking tot coaching betreft, heb ik in de commissie reeds gezegd dat iedereen ervan overtuigd is dat in de toekomst een soort mentorschap moet worden gecreëerd. Daarvan wordt werk gemaakt. In de memorie van toelichting lezen we trouwens dat, wanneer een poollid aan een ankerschool wordt toegewezen, die ankerschool begeleidt en voor verdere nascholing instaat. Momenteel wordt dienaan-

Vanderpoorten

gaande inderdaad nog niet in een aantal bijkomende uren voorzien, maar dit kan worden bijgestuurd zodra het gaat om volwaardige mentoren. Op dit ogenblik zijn er trouwens reeds scholen die dit systeem vrijwillig toepassen.

Op de opmerking van de heer Martens dat die mensen daardoor zwaar belast worden en dat die eerste job daardoor een bijzonder moeilijke ervaring zal blijken te zijn, wens ik te antwoorden dat het voor heel wat jonge mensen in essentie gaat om het opdoen van ervaring. Voor heel wat van die mensen zal het goed zijn dat zij in contact komen met verschillende scholen, met verschillende graden, met verschillende jaren, met verschillende populaties én met verschillende onderwijsvormen. De eventuele negatieve aspecten worden ruimschoots gecompenseerd door de voordelen die aan het systeem verbonden zijn.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik betwist dit niet. Ik wil enkel benadrukken dat die veelheid aan ervaringen pas voluit gevaloriseerd wordt wanneer die jonge leerkracht daaromtrent kan terugkoppelen, met andere woorden zodra hij een gesprekspartner kan vinden die deze ervaringen met hem doorneemt waardoor op zijn minst een impliciete coaching kan ontstaan.

Dit blijft voor mij dan ook een tekort en een gemiste kans. Ik had liever gezien dat men het aantal mensen in deze eerste fase van de poolbetreding enigszins had beperkt, om op die manier de nodige kwalitatieve en kwantitatieve ruimte te creëren om deze coaching op een goede manier te organiseren.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ook wij zijn voorstander van de uitwerking van het coaching- of mentorensysteem. En ook de lerarenopleiding is vragende partij om daaraan deel te nemen, omdat het belangrijk is dat men wordt begeleid door iemand die ervaring heeft én omdat men met allerlei vragen terecht moet kunnen in een vorm van opleiding. Over het idee zitten we op dezelfde golflengte, we verschillen enkel van mening over het moment van uitvoering.

Een aantal onder u heeft reeds opgemerkt dat de evaluatie van het decreet van groot belang is. Dat klopt. In de commissie heb ik reeds verteld dat het

systeem pas volwaardig werkt na één jaar. De evaluatie is daarom ook gepland na één jaar. Toch zullen ondertussen ook partiële toetsingen gebeuren. Het systeem zal bijgevolg ook tijdens het eerste jaar van heel nabij worden gevolgd. De begeleidingscommissie zal ons alle mogelijke problemen signaleren die een gevolg zijn van het decreet. Omwille van het technische aspect van het decreet zijn we verplicht om de ontwikkelingen op de voet te volgen. Een echte evaluatie van het systeem kan pas gebeuren na één jaar, want dan pas zullen we over een volledig overzicht van de werking beschikken.

Meerdere parlementsleden hebben verwezen naar de rol van de VDAB. Het klopt dat die rol grondig werd bijgestuurd in vergelijking met het voorontwerp van decreet. De taken kunnen niet aan het departement Onderwijs worden toegewezen. In tegenstelling tot het departement beschikt de VDAB over een serieuze knowhow inzake tewerkstelling in het onderwijs, informatica en personeel.

Er komt een grondige voorlichting over het decreet. We hopen dat het ontwerp van decreet deze avond wordt goedgekeurd, want dan kunnen we morgen officieel starten met de voorlichting. Er komt een mediacampagne op radio en tv. Er wordt een brochure verspreid bij potentiële studenten of instappers. Uiteraard worden ook de scholen op de hoogte gebracht. Ze zullen een omzendbrief ontvangen waarin alle mogelijke vragen worden beantwoord. Vanaf morgen begint tevens een ronde van Vlaanderen, waarbij ambtenaren de vragen van de directies zullen beantwoorden. De ronde zal in elke provincie halt houden en gedurende een week lopen.

De heer Martens beweert dat een van de bepalingen uit het decreet de kandidaten dwingt om zich uit te spreken over een levensbeschouwing. De keuze voor één of meerdere netten is niet hetzelfde als de keuze voor een levensbeschouwing. Wie kiest voor een net moet natuurlijk het pedagogisch project van dat net aanvaarden. Dat heeft echter niets te maken met levensbeschouwing.

In de commissie is ook het legaliteitsbeginsel aan bod gekomen. Ik zal de evolutie even kort overlopen. Het voorontwerp van decreet werd naar de Raad van State gestuurd. Daarna werd het ontwerp van decreet aangepast. Volgens het voorontwerp van decreet konden de ankerscholen nog geen appreciatierecht laten gelden op de door de VDAB toegewezen kandidaten. De Raad van State beschouwde dit als een inperking op de grondwettelijk gewaarborgde onderwijsvrijheid. Dergelijke

Vanderpoorten

inperking is weliswaar geoorloofd maar moet krachtens artikel 24 decretaal worden vastgelegd. De tekst van het advies verbindt zeer duidelijk de eis om de toewijzingscriteria decretaal vast te leggen met het gebrek aan appreciatierecht van de ankerscholen. De Raad van State, die een streng legaliteitsbeginsel hanteert, geeft daarmee aan dat de invoering van een dergelijk appreciatierecht de behoefte aan uitgebreide decretale criteria opheft. Aangezien artikel 20 van het voorliggende ontwerp van decreet inderdaad een appreciatierecht omvat, dringt een strikt decretaal kader zich niet langer op. De onderwijsvrijheid is immers ten volle gewaarborgd. Dat heb ik trouwens in de commissie voor Onderwijs al gezegd. Dit is de aanpassing op basis van het advies van de Raad van State.

Als een ankerschool een kandidaat weigert, heeft ze geen recht op een nieuwe kandidaat. Geen enkele ankerschool heeft recht op een bepaald contingent kandidaten. Dat recht is onmogelijk in te bouwen omdat noch het aantal ankerscholen noch het aantal kandidaten gekend is. Bovendien weten we niet in welke mate de ankerscholen zullen gebruikmaken van het weigeringsrecht. Het feit dat een ankerschool na een weigering geen recht heeft op een nieuwe kandidaat past in een evenwichtsoefening tussen het weigeringsrecht van de ankerscholen enerzijds en de goede werking van het poolsysteem anderzijds. Bij de uitwerking van deze artikelen werd overduidelijk rekening gehouden met de werking van dat systeem, maar we moeten blijven toezien op mogelijke moeilijkheden en eventueel aan bijsturing doen.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : U bent zich inderdaad bewust van de gevoeligheid van dit element. Ik heb hier een document dat werd opgesteld bij de onderhandelingen over het 'speedy-decreet'. In punt 9 staan de engagementen van de overheid beschreven. Men geeft hierin impliciet aan dat de vervangingspool de keuzevrijheid van de scholen kan beperken, dat de huidige tekst van het decreet problemen kan veroorzaken voor de voorrangstelling, en dat de multi-inzetbaarheid van de poolkandidaten eigenlijk doorslaggevend is.

De heer Sannen heeft gelijk, 'het is niet perfect'. Hebt u al wijzigingen voor ogen ? Weet u al wat zou kunnen verbeteren ? Punt 9 zegt onder meer : '... in de mededelingen aan de scholen en bij de informatiecampagne met betrekking tot de vervangingspool moet rekening worden gehouden met

deze keuzevrijheid.' Blijkbaar hebben ook anderen u op dit probleem gewezen en vindt u het belangrijk genoeg om die engagementen op papier te zetten.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik sta volledig achter de voorliggende tekst. We willen geen polemiek uitlokken. Onze bezorgdheid is dezelfde, mijnheer Martens. Alleen zijn we ervan overtuigd dat de tekst sluitend is.

Het grote voordeel van de pools voor jonge afgestudeerden is dat ze vast werk krijgen voor een heel schooljaar. Dat betekent dat ze een geheel schooljaar een inkomen krijgen en ervaring kunnen opdoen. De scholen moeten niet zelf op zoek naar tijdelijken die kunnen helpen hun maatschappelijke opdracht te vervullen.

De rondzendbrief en de brochure zijn verzameld in mapjes die tijdens de ronde van Vlaanderen worden uitgedeeld. Ik stel voor dat ook de leden van de commissie voor Onderwijs die mapjes krijgen. In de rondzendbrief staan immers belangrijke verduidelijkingen en bepalingen.

Afsluitend wil ik hier nog zeggen dat dit zeker geen groots decreet is. Het is wel een erg noodzakelijk decreet. Ik hoop dat ik op vrij korte termijn nog ontwerpen van decreet kan indienen die meer de inhoud en de kwaliteit van het onderwijs behandelen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende dringende maatregelen betreffende het lerarenambt.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK I

Inleidende bepaling

Voorzitter

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewest-aangelegenheid.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Overwerk – Bijbetrekking

Artikel 2

De artikels 3 tot en met 5 zijn van toepassing op de personeelsleden die een wervingsambt geheel of gedeeltelijk als hoofdambt uitoefenen in de categorie van het bestuurs- en onderwijzend personeel in de instellingen voor gewoon en/of buitengewoon secundair onderwijs.

Artikel 6 is van toepassing op de personeelsleden die een wervingsambt geheel of gedeeltelijk als hoofdambt uitoefenen in de categorie van het bestuurs- en onderwijzend personeel in de scholen voor gewoon en/of buitengewoon basisonderwijs.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

§ 1. Om in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs tegemoet te komen aan een vastgesteld tekort aan gekwalificeerde personeelsleden, kan de inrichtende macht of directeur een personeelslid, zoals bepaald in artikel 2, eerste lid, mits zijn toestemming belasten met :

- a) overwerk in de zin van het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende toekenning van een toelage voor overwerk aan sommige leden van het onderwijzend en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs ;
- b) een bijbetrekking in de zin van artikel 5, a), van het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

§ 2. Voor het vaststellen van het tekort aan gekwalificeerd personeel gelden de bepalingen van artikel 10, § 6, van het koninklijk besluit nr. 63 van 20 juli 1982 houdende wijziging van de bezoldigingsregels van toepassing op het onderwijzend en daarmee gelijkgesteld personeel van het onderwijs met volledig leerplan en van het onderwijs voor sociale promotie of met beperkt leerplan en het besluit van de Vlaamse regering van 24 maart 1993 tot uitvoering van artikel 10, § 6, van het koninklijk besluit nr. 63 van 20 juli 1982.

In afwijking van de reglementaire bepalingen vermeld in het voorgaande lid is de minimale duur van 104 kalenderdagen niet van toepassing.

§ 3. Onverminderd de bepalingen van § 2 kan een personeelslid in een school of instelling die behoort tot een inrichtende macht of scholengemeenschap die een beroep doet op de bepalingen van hoofdstuk IV, slechts worden belast met overwerk of met een bijbetrekking, als er in de vervangingspool geen personeelslid beschikbaar is dat de betrekking kan uitoefenen.

– *Aangenomen.*

Artikel 4

§ 1. In afwijking van de bestaande reglementaire bepalingen inzake bezoldiging, ontvangt het personeelslid op wie een beroep wordt gedaan om in toepassing van artikel 3 overwerk te verstrekken, voor het aantal uren waarvoor het in overwerk is aangesteld, een toelage voor overwerk. De toelage voor overwerk wordt vastgesteld alsof de uren waarvoor het personeelslid is aangesteld, verstrekt zijn als hoofdambt in de zin van artikel 5 van het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

§ 2. Voor het toekennen van de toelage voor overwerk gelden de beperkingen gesteld in artikel 77, § 1, eerste en derde lid, van de wet van 24 december 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1976-1977.

§ 3. Het personeelslid krijgt de toelage voor overwerk vanaf de dag waarop het de opdracht die het toekennen van de toelage wettigt, daadwerkelijk uitoefent.

Het personeelslid behoudt de toelage voor overwerk gedurende de herfst-, kerst-, krokus- en paasvakantie voorzover die vallen binnen de periode

Voorzitter

waarin het daadwerkelijk met de opdracht belast blijft.

Met uitzondering van de vakanties, bedoeld in voorgaand lid, is de toelage voor overwerk bij een onderbreking van de uitoefening van de opdracht die aanleiding geeft tot het toekennen van de toelage, alleen verschuldigd als de onderbreking niet langer dan veertien opeenvolgende kalenderdagen duurt.

§ 4. De toelage voor overwerk wordt maandelijks na vervallen termijn uitbetaald, samen met de wedde of de weddentoelage.

– *Aangenomen.*

Artikel 5

In afwijking van de bestaande reglementaire bepalingen inzake bezoldiging, ontvangt het personeelslid op wie een beroep wordt gedaan om, in toepassing van artikel 3, een bijbetrekking uit te oefenen, voor het aantal uren gepresteerd als bijbetrekking een wedde of weddentoelage die wordt vastgesteld en toegekend volgens bepalingen van artikel 4.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

In het gewoon of buitengewoon basisonderwijs kan een personeelslid dat in een van deze onderwijsniveaus in hoofdamt reeds een wervingsambt uitoefent in de categorie van het bestuurs- en onderwijzend personeel met prestaties die ten minste gelijk zijn aan het minimaal vereiste aantal uren voor een ambt met volledige prestaties in dit onderwijs, belast worden met het onderwijs aan huis, op voorwaarde dat in dezelfde school geen ander personeelslid, aangesteld in het betrokken ambt, beschikbaar is dat dit onderwijs aan huis in hoofdamt kan vervullen. Het personeelslid ontvangt voor deze lesuren een toelage voor overwerk vastgesteld en toegekend volgens de bepalingen van artikel 4.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III**Opnieuw in actieve dienst treden****Artikel 7**

Om tegemoet te komen aan een vastgesteld tekort aan gekwalificeerde personeelsleden in wervingsambten in de categorie van het bestuurs- en onderwijzend personeel, zoals bepaald in artikel 3, § 2, kan de inrichtende macht of directeur van een school voor gewoon en/of buitengewoon basisonderwijs en/of van een instelling voor gewoon en/of buitengewoon secundair onderwijs, in afwijking van de bestaande reglementaire bepalingen, tijdelijk en mits toestemming van het personeelslid een beroep doen op een personeelslid dat :

- 1° met verlof is voor verminderde prestaties, gewettigd door sociale of familiale redenen, of afwezig is voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheid ;
- 2° terbeschikkinggesteld is wegens persoonlijke aangelegenheden ;
- 3° deeltijds ter beschikking gesteld is wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen ;
- 4° volledig ter beschikking gesteld is wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen ;
- 5° een bijzondere terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen voor sommige personeelsleden van het voltijds gewoon secundair onderwijs geniet ;
- 6° gepensioneerd is en bij de aanvang van het schooljaar waarin op hem een beroep wordt gedaan de leeftijd van 65 jaar nog niet heeft bereikt.

De toestemming bedoeld in het eerste lid blijkt uit een geschrift dat niet eerder kan worden opgesteld dan op het ogenblik waarop het tekort aan gekwalificeerde personeelsleden wordt vastgesteld.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 8

Het verlof of de afwezigheid voor verminderde prestaties, of de terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden van het personeelslid dat zich in de in artikel 7, eerste lid, 1° of 2° bedoelde toestand bevindt, wordt geheel of gedeeltelijk opgeschort zodra op hem met toepassing van artikel 7 een beroep wordt gedaan.

Een personeelslid kan tijdens deze opschorting van het verlof, de afwezigheid of de terbeschikkingstelling opnieuw geheel of gedeeltelijk hetzij de betrekking opnemen waarvan het titularis is, hetzij een andere betrekking opnemen. Als het personeelslid ingevolge de afwezigheid van zijn vervanger opnieuw de betrekking opneemt waarvan het titularis is, wordt, in afwijking van artikel 23, § 1, a), van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs en van artikel 21, § 1, a), van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs, geen einde gesteld aan de opdracht van de vervanger.

Het personeelslid krijgt tijdens deze opschorting van het verlof, de afwezigheid of de terbeschikkingstelling de wedde of weddentoelage waarop het aanspraak kan maken krachtens het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs en, in voorkomend geval, mits toepassing van het besluit van de Vlaamse regering van 28 april 1998 tot regeling van de administratieve en geldelijke toestand van bepaalde vastbenoemde personeelsleden van het onderwijs, de psycho-medisch-sociale centra, de pedagogische begeleidingsdiensten, de inspectie en de dienst voor onderwijsontwikkeling, tijdelijk aangesteld of tijdelijk belast met een opdracht waarvoor ze niet vast benoemd zijn.

Als het verlof of de afwezigheid voor verminderde prestaties overeenkomstig dit artikel wordt opgeschort, zijn de bepalingen van artikel 3, 3° en 4°, en van artikel 9, eerste lid, 3°, en tweede lid, van het besluit van de Vlaamse regering van 26 april 1990 betreffende het verlof voor verminderde prestaties gewettigd door sociale of familiale redenen en de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheid ten gunste van de personeelsleden van het onderwijs en de psycho-medisch-sociale centra, niet van toepassing.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

In afwijking van de bestaande reglementaire bepalingen inzake bezoldiging ontvangt het personeelslid voor het aantal uren waarvoor het zich in een in artikel 7, eerste lid, 3°, 4°, 5° of 6°, bedoelde toestand bevindt, een toelage die wordt vastgesteld en toegekend volgens de bepalingen van artikel 4.

Het bedrag van de toelage uitgekeerd aan het personeelslid dat zich bevindt in de toestand zoals bepaald in artikel 7, eerste lid, 3°, 4° en 5°, mag voor het geheel van de prestaties die het nog uitoefent in het onderwijs op jaarbasis, niet meer bedragen dan het minimumbedrag dat volgens de reglementering inzake cumulatie van een rustpensioen met een beroepsactiviteit, is toegestaan.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Vervangingspool

AFDELING 1

Inleidende bepalingen

Artikel 10

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder :

- 1° ankerschool : school of instelling waar het lid van de vervangingspool geheel of gedeeltelijk wordt aangesteld en ingezet tijdens die periodes waarin het niet is aangesteld in een korte reglementaire vervanging ;
- 2° begeleidingscommissie : orgaan dat de werking van de vervangingspool begeleidt en waarvan de samenstelling en bevoegdheden bepaald zijn in afdeling 8 van dit hoofdstuk ;
- 3° korte reglementaire vervanging : de vervanging die voldoet aan de voorwaarden gesteld in 7° en die in éénmaal geen periode omvat die loopt van 1 september tot en met 30 juni. De vervanging van een personeelslid dat zijn beroepsloopbaan onderbreekt wordt voor de toepassing van dit hoofdstuk niet als een korte reglementaire vervanging beschouwd ;

Voorzitter

- 4° lid van de vervangingspool : persoon die deel uitmaakt van de vervangingspool en wordt opgenomen, toegewezen en ingezet volgens de bepalingen van dit hoofdstuk ;
- 5° net :
- a) gemeenschapsonderwijs : de onderwijsinstellingen en centra ingericht krachtens het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs en gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap ;
- b) gesubsidieerd officieel onderwijs : de onderwijsinstellingen en de centra ingericht door de provincies, de gemeenten of door publiekrechtelijke rechtspersonen andere dan Het Gemeenschapsonderwijs en die in aanmerking komen voor subsidiëring door de Vlaamse Gemeenschap ;
- c) gesubsidieerd vrij onderwijs : de onderwijsinstellingen en centra ingericht door natuurlijke personen of privaatrechtelijke rechtspersonen en die in aanmerking komen voor subsidiëring door de Vlaamse Gemeenschap ;
- 6° onderwijszone : onderwijszone zoals vastgelegd in de bijlage gevoegd bij het decreet van 14 juli 1998 houdende diverse maatregelen met betrekking tot het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet van 25 februari 1997 betreffende het basisonderwijs. De instellingen van het gemeenschapsonderwijs die in Duitsland gelegen zijn, worden voor de toepassing van dit hoofdstuk beschouwd als een aparte onderwijszone ;
- 7° reglementaire vervanging : de vervanging die voldoet aan de volgende voorwaarden :
- a) het te vervangen personeelslid is aangesteld in een gefinancierde of gesubsidieerde betrekking in het onderwijs ;
- b) het te vervangen personeelslid is afwezig voor ten minste tien opeenvolgende werkdagen ;
- c) de afwezigheid van het te vervangen personeelslid vangt ten laatste aan op 31 mei van het betrokken schooljaar ;
- d) het personeelslid dat afwezig is, kan op grond van hetzij het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, hetzij het decreet van 14 juli 1998 houdende diverse maatregelen met betrekking tot het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet van 25 februari 1997 betreffende het basisonderwijs, worden vervangen.
- De sub b) en c) vermelde voorwaarden gelden niet voor de vervanging van een personeelslid in een vestigingsplaats van een school voor buitengewoon en gewoon basisonderwijs waar – per onderwijsniveau – minder dan 3 volledige betrekkingen worden gefinancierd of gesubsidieerd ;
- 8° scholengemeenschap : de scholengemeenschap zoals bedoeld in artikel 2, 28°, van het decreet van 14 juli 1998 houdende diverse maatregelen met betrekking tot het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet van 25 februari 1997 betreffende het basisonderwijs ;
- 9° schooljaar : de periode van 1 september tot en met 31 augustus van het daaropvolgend jaar ;
- 10° vervangingspool : de groep van personeelsleden die terbeschikking staat van de scholen en instellingen die er volgens de bepalingen van dit hoofdstuk een beroep op doen ;
- 11° volledige betrekking : een betrekking die overeenstemt met het aantal prestatie-eenheden vereist voor een ambt met volledige prestaties.

– *Aangenomen.*

Artikel 11

§ 1. De inrichtende machten van scholen voor gewoon en/of buitengewoon basisonderwijs, of van instellingen voor gewoon en/of buitengewoon secundair onderwijs kunnen een beroep doen op de bepalingen van dit hoofdstuk.

Voor de instellingen voor gewoon secundair onderwijs die behoren tot een scholengemeenschap wordt de beslissing om een beroep te doen op de bepalingen van dit hoofdstuk genomen voor de totaliteit van de scholengemeenschap, overeenkomstig artikel 65 van het decreet van 14 juli 1998 houdende diverse maatregelen met betrekking tot het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet van 25 februari 1997 betreffende het basisonderwijs.

Voorzitter

Artikel 13

§ 2. De inrichtende macht of scholengemeenschap die beslist een beroep te doen op de bepalingen van dit hoofdstuk, moet dit vóór 8 juni 2000 met een ter post aangetekende brief kenbaar maken aan het departement Onderwijs.

De inrichtende macht of scholengemeenschap die beslist om vanaf het schooljaar 2001-2002 of 2002-2003 voor de eerste maal een beroep te doen op de bepalingen van dit hoofdstuk, moet dit vóór 1 mei voorafgaand aan de aanvang van het betrokken schooljaar met een ter post aangetekende brief kenbaar maken aan het departement Onderwijs.

§ 3. In het aangetekend schrijven zoals bedoeld in § 2 deelt de inrichtende macht of scholengemeenschap tevens mee welke van haar scholen of instellingen als ankerschool in aanmerking kunnen komen.

§ 4. De inrichtende macht of scholengemeenschap die beslist niet langer een beroep te doen op de bepalingen van dit hoofdstuk, moet dit vóór 1 mei voorafgaand aan de aanvang van het nieuwe schooljaar met een ter post aangetekende brief kenbaar maken aan het departement Onderwijs.

Voor de instellingen voor gewoon secundair onderwijs die behoren tot een scholengemeenschap wordt de beslissing om niet langer een beroep te doen op de bepalingen van dit hoofdstuk, genomen overeenkomstig § 1, tweede lid.

– *Aangenomen.*

Artikel 12

De vervangingspool wordt gecreëerd met ingang van 4 september 2000, en voor de volgende schooljaren met ingang van de tweede schooldag van het schooljaar. De in artikel 11, § 2, genoemde inrichtende machten of scholengemeenschappen kunnen er vanaf die datum een beroep op doen.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

De omvang van de vervangingspool

§ 1. In de vervangingspool ten behoeve van scholen voor gewoon en/of buitengewoon basisonderwijs worden personen opgenomen voor de ambten vermeld in artikel 19, § 1, voor maximaal 65.500 lestijden. Het aantal lestijden wordt voor elk schooljaar vastgesteld door het maximumaantal lestijden te vermenigvuldigen met een breuk met als teller Bi en als noemer Bt, waarbij :

- Bi = het totaal aantal regelmatige leerlingen op 1 februari van het kalenderjaar dat voorafgaat aan de bekendmaking zoals bedoeld in artikel 14, § 1, in de scholen voor gewoon en/of buitengewoon basisonderwijs waarvoor de inrichtende machten voor het betrokken schooljaar een beroep doen op de bepalingen van dit hoofdstuk ;
- Bt = het totaal aantal regelmatige leerlingen op 1 februari van het kalenderjaar dat voorafgaat aan de bekendmaking zoals bedoeld in artikel 14, § 1, in het totaal aantal scholen voor gewoon en/of buitengewoon basisonderwijs.

§ 2. In de vervangingspool ten behoeve van scholen voor gewoon en/of buitengewoon secundair onderwijs worden personen opgenomen voor de ambten vermeld in artikel 19, § 2, voor maximaal 62.000 uren-leraar of lesuren. Het aantal uren-leraar of lesuren wordt voor elk schooljaar vastgesteld door het maximumaantal uren-leraar of lesuren te vermenigvuldigen met een breuk met als teller Si en als noemer St, waarbij :

- Si = het totaal aantal regelmatig ingeschreven leerlingen op 1 februari van het kalenderjaar dat voorafgaat aan de bekendmaking zoals bedoeld in artikel 14, § 1, in de instellingen voor gewoon en/of buitengewoon secundair onderwijs, waarvoor de inrichtende machten of scholengemeenschappen voor het betrokken schooljaar een beroep doen op de bepalingen van dit hoofdstuk ;
- St = het totaal aantal regelmatig ingeschreven leerlingen op 1 februari van het kalenderjaar dat voorafgaat aan de bekendmaking zoals bedoeld in artikel 14, § 1, in het totaal aantal instellingen van het gewoon en/of buitengewoon secundair onderwijs.

§ 3. In deze lestijden, uren-leraar of lesuren kunnen enkel leden van de vervangingspool worden aangesteld volgens de bepalingen van dit hoofdstuk. Deze lestijden, uren-leraar of lesuren kunnen niet

Voorzitter

worden overgedragen en komen niet in aanmerking voor vacantverklaring of vaste benoeming.

§ 4. De Vlaamse regering kan na jaarlijkse evaluatie het maximumaantal lestijden, uren-leraar of lesuren zoals bedoeld in § 1 en § 2, wijzigen.

– *Aangenomen.*

AFDELING 3

Oproep tot en opname van de kandidaten, toewijzing en aanstelling in de ankerschool

Artikel 14

§ 1. Ieder jaar, in de loop van de maand mei, en voor het schooljaar 2000-2001 in de loop van juni 2000, maakt het departement Onderwijs het aantal ambten, en voor het ambt van leraar en leraar beroepsgerichte vorming, de vakken of specialiteiten per graad of per opleidingsvorm, van de vervangingspool en de wijze van kandidaatstelling bekend voor het daaropvolgende schooljaar.

De kandidatuur moet de gegevens bevatten die volgens artikel 17 in de overeenkomst inzake inzetbaarheid moeten worden opgenomen. De kandidaat moet eveneens medelen of hij geniet van een recht op voorrang voor een tijdelijke aanstelling of voor een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur zoals bedoeld in artikel 16, 2°, en aan welke ankerschool hij bij voorkeur wenst te worden toegewezen.

§ 2. Voor het bepalen van de ambten, vakken of specialiteiten zoals bedoeld in het eerste lid van § 1, wordt rekening gehouden met de behoeften aan korte reglementaire vervangingen in de scholen en instellingen die een beroep doen op de vervangingspool, per onderwijszone en net.

– *Aangenomen.*

Artikel 15

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding wordt belast met de oprichting en de werking van de vervangingspool ten behoeve van de scholen en instellingen die er een beroep op

doen en neemt daarbij de principes van de artikelen 16 tot en met 18 en van artikel 30, § 2, in acht. De nadere regels met betrekking tot de uitoefening van de aan de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding toegewezen opdracht, worden bij besluit van de Vlaamse regering bepaald.

– *Aangenomen.*

Artikel 16

De administrateur-generaal van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding of zijn gemachtigde neemt de kandidaten op in de vervangingspool binnen de beperkingen gesteld in de artikelen 13 en 14, en houdt daarbij in onderstaande volgorde rekening met volgende criteria :

- 1° de behoeften aan korte reglementaire vervangingen in de scholen en instellingen die een beroep doen op de vervangingspool en die behoren tot de onderwijszone(s) en het net of de netten waarvoor het lid van de vervangingspool zich kandidaat stelt ;
- 2° het recht op voorrang voor tijdelijke aanstelling of op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur van de kandidaat bij een inrichtende macht zoals bedoeld in artikel 11, § 2, overeenkomstig hetzij de artikelen 21, 21bis, 90 en 90bis van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs, hetzij de artikelen 23 en 23bis van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs ;
- 3° de inzetbaarheid van de kandidaat, zoals blijkt uit de bepalingen opgenomen in de overeenkomst inzake inzetbaarheid zoals bedoeld in artikel 17, § 1, 1°, 2°, 4° en 5°, § 2 en § 3. De criteria die de inzetbaarheid bepalen, worden vastgesteld door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, na advies van de Begeleidingscommissie. Om de inzetbaarheid te bepalen, wordt de goedkeuring van de bevoegde instantie van de eredienst, zoals bedoeld in artikel 17, § 1, 6°, niet in aanmerking genomen.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 17

§ 1. De opgenomen kandidaat sluit met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding een overeenkomst inzake inzetbaarheid. Deze overeenkomst bevat ten minste :

- 1° de keuze voor één of meer onderwijszones waarin hij tewerkgesteld wil worden ;
- 2° de keuze van het net of de netten waartoe de scholen of instellingen behoren waar hij tewerkgesteld wil worden ;
- 3° het aantal prestatie-eenheden per week, uitgedrukt in een percentage van een voltijdse opdracht, waarvoor hij zich beschikbaar stelt ;
- 4° de ambten, vakken en specialiteiten waarvoor hij zich beschikbaar stelt ;
- 5° de goedkeuring van de bevoegde instantie van de betrokken godsdienst of de niet-confessionele zedenleer, als betrokkene zich beschikbaar stelt voor het ambt van leermeester godsdienst, leermeester niet-confessionele zedenleer, godsdienstleraar of het ambt van leraar belast met niet-confessionele zedenleer ;
- 6° de goedkeuring van de bevoegde instantie van de betrokken eredienst, indien hij deze goedkeuring bezit en zich beschikbaar stelt voor het ambt van kleuteronderwijzer of onderwijzer in het gesubsidieerd vrij basisonderwijs.

§ 2. Onverminderd de beperkingen in § 1, 1°, 2° en 3°, is de kandidaat altijd inzetbaar voor alle ambten, vakken en specialiteiten waarvoor hij beschikt over de door de Vlaamse regering bepaalde vereiste bekwaamheidsbewijzen. In onderling akkoord met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding kan de kandidaat zich in de overeenkomst inzake inzetbaarheid ook beschikbaar stellen voor ambten, vakken of specialiteiten waarvoor hij beschikt over een voldoende geacht of ander bekwaamheidsbewijs. Als hij zich beschikbaar stelt voor een ambt, vak of specialiteit waarvoor hij beschikt over een ander bekwaamheidsbewijs, moet hij voldoen aan de voorwaarden van artikel 20, § 2, tweede lid.

§ 3. In afwijking van § 2 kan de kandidaat kiezen :

- 1° om enkel te worden ingezet in de ambten van leermeester godsdienst, leermeester niet-confes-

sionele zedenleer, godsdienstleraar of leraar belast met het vak niet-confessionele zedenleer ;

- 2° om niet te worden ingezet in het buitengewoon onderwijs.

– *Aangenomen.*

Artikel 18

De administrateur-generaal van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding of zijn gemachtigde wijst de opgenomen kandidaat met wie een overeenkomst inzake inzetbaarheid werd afgesloten toe aan een ankerschool binnen een onderwijszone waarvoor hij heeft gekozen. Deze toewijzing gebeurt op basis van criteria die de begeleidingscommissie vastlegt, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de uitgedrukte voorkeur van de kandidaat.

Als de administrateur-generaal van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding of zijn gemachtigde er niet in slaagt om volgens de criteria zoals bedoeld in het eerste lid een kandidaat toe te wijzen aan een ankerschool, stelt hij daarvan de begeleidingscommissie in kennis. In dat geval gebeurt de toewijzing door de begeleidingscommissie binnen een termijn van dertig kalenderdagen na deze kennisgeving. Bij ontstentenis van een beslissing van de begeleidingscommissie binnen de gestelde termijn beslist de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, binnen een termijn van dertig kalenderdagen.

In afwijking van het eerste lid gebeurt de toewijzing aan een ankerschool die gelegen is in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad door de begeleidingscommissie op basis van vooraf bepaalde criteria. Als de begeleidingscommissie er niet in slaagt om volgens deze criteria een kandidaat toe te wijzen aan een ankerschool, stelt zij daarvan de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, in kennis. In dat geval gebeurt de toewijzing door de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, binnen een termijn van dertig kalenderdagen.

– *Aangenomen.*

Artikel 19

§ 1. De lestijden, toegekend volgens artikel 13, § 1, worden aangewend om leden van de vervangings-

Voorzitter

pool aan te stellen ten behoeve van scholen voor gewoon en/of buitengewoon basisonderwijs, in één van de wervingsambten in de categorie van het bestuurs- en onderwijzend personeel van het gewoon of buitengewoon basisonderwijs.

§ 2. De uren-leraar en lesuren, toegekend volgens artikel, 13, § 2, worden aangewend om leden van de vervangingspool aan te stellen ten behoeve van instellingen voor gewoon en/of buitengewoon secundair onderwijs, in één van de wervingsambten in de categorie van het bestuurs- en onderwijzend personeel van het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs.

§ 3. Bij de aanwending van de lestijden bedoeld in § 1 worden 24 lestijden in rekening gebracht voor een ambt met volledige prestaties. Voor een ambt met onvolledige prestaties worden deze 24 lestijden pro rata in rekening gebracht.

Bij de aanwending van de uren-leraar en lesuren bedoeld in § 2 worden 22,5 uren-leraar of lesuren in rekening gebracht voor een ambt met volledige prestaties. Voor een ambt met onvolledige prestaties worden deze 22,5 uren-leraar of lesuren pro rata in rekening gebracht.

– *Aangenomen.*

Artikel 20

§ 1. De inrichtende macht of de directeur van de ankerschool die de toegewezen kandidaat aanvaardt, stelt hem aan in een ambt zoals bedoeld in artikel 19, overeenkomstig het bepaalde in artikel 17, § 1, 3°, en dit voor een periode die aanvangt ten vroegste op de tweede schooldag en eindigt op 30 juni van hetzelfde schooljaar.

Deze aanstelling gebeurt op basis van de toewijzing volgens artikel 18.

Deze aanstelling is niet onderworpen aan de geldende bepalingen inzake reffectatie en wedertewerkstelling, noch aan regels inzake voorrang voor tijdelijke aanstelling volgens hetzij de artikelen 21, 21bis, 90 en 90bis van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs, hetzij de artikelen 23 en 23bis van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs.

Onverminderd de bepalingen van artikel 18 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs en van artikel 20 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs, moet in het geschrift, de overeenkomst of het besluit waarin deze tijdelijke aanstelling wordt vastgesteld, de bepaling worden opgenomen dat het lid van de vervangingspool wordt ingezet volgens de bepalingen van dit hoofdstuk. Onverminderd de bepalingen van artikel 28 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs, wordt de tijdelijke aanstelling geheel of gedeeltelijk opgeschort gedurende de periodes bepaald door artikel 22, eerste en derde lid, van dit hoofdstuk.

§ 2. Om te worden aangesteld in de ankerschool moet de toegewezen kandidaat voldoen aan de decretaal bepaalde voorwaarden voor tijdelijke aanstellingen, en daarenboven een overeenkomst inzake inzetbaarheid, zoals bedoeld in artikel 17 onderschrijven.

De aanstelling van een toegewezen kandidaat met een ander bekwaamheidsbewijs is slechts mogelijk als het bekwaamheidsbewijs van de betrokken kandidaat zou worden beschouwd als een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs als de voorwaarde inzake het bezit van een bewijs van pedagogische bekwaamheid zou zijn vervuld. Deze bepaling kan slechts worden toegepast gedurende de periode gelijk aan de minimumduur nodig voor het behalen van dit bewijs, vermeerderd met één schooljaar.

– *Aangenomen.*

Artikel 21

Voor het lid van de vervangingspool dat in het gewoon of buitengewoon basisonderwijs is aangesteld in een ambt zoals bedoeld in artikel 19, § 1, wordt de opdracht vastgesteld rekening houdend met het prestatiestelsel dat geldt voor het betrokken ambt.

Voor het lid van de vervangingspool dat in het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs is aangesteld in een ambt zoals bedoeld in artikel 19, § 2, wordt de opdracht vastgesteld rekening houdend met het prestatiestelsel dat geldt voor het betrokken ambt en met de bepalingen van artikel 26.

Het lid van de vervangingspool dat reeds gedeeltelijk in het onderwijs is of wordt tewerkgesteld als

Voorzitter

vastbenoemd personeelslid, als tijdelijk personeelslid in een vacante betrekking of in een niet-vacante betrekking die geen korte reglementaire vervanging is, of als tijdelijk personeelslid in een betrekking in een school of instelling die niet behoort tot een inrichtende macht zoals bedoeld in artikel 11, § 2, kan maximaal in de ankerschool aangesteld worden of blijven ten belope van de opdracht die het zou moeten presteren om een volledige betrekking in het onderwijs uit te oefenen.

Het lid van de vervangingspool dat bij het begin van het schooljaar ontslag neemt om een andere betrekking op te nemen in het onderwijs zoals bepaald in het derde lid, kan tot en met 15 september van hetzelfde schooljaar niet worden vervangen in de ankerschool en behoudt tot dezelfde datum zijn recht om opnieuw in de ankerschool te worden aangesteld als de aanstelling, waarvoor hij zijn ontslag heeft ingediend, vroegtijdig wordt beëindigd ingevolge een reffectatie.

– *Aangenomen.*

AFDELING 4

Inzetbaarheid van het lid van de vervangingspool

Artikel 22

Het lid van de vervangingspool wordt in de eerste plaats aangesteld in korte reglementaire vervangingen in de scholen en instellingen die op de vervangingspool een beroep doen en waarvoor het, volgens zijn overeenkomst inzake inzetbaarheid, in aanmerking komt. Het lid wordt ingezet overeenkomstig het prestatiestelsel dat geldt voor het ambt waarmee het in de korte reglementaire vervanging is belast.

Als het lid van de vervangingspool niet of niet volledig kan worden ingezet voor korte reglementaire vervangingen of als de aanstelling in een korte reglementaire vervanging wordt beëindigd, wordt het, onverminderd de toepassing van artikel 29, § 1, tweede lid, pro rata toegewezen aan de ankerschool, waar het belast wordt met niet-reglementaire vervangingen, nascholing of andere pedagogische prestaties, overeenkomstig criteria die de begeleidingscommissie vastlegt en voorzover deze verenigbaar zijn met zijn ambt en met de eigen doelstellingen van de ankerschool.

Bij uitzondering kan het lid van de vervangingspool, met zijn instemming, een korte reglementaire vervanging uitoefenen in een centrum voor volwassenenonderwijs of een instelling voor deeltijds kunstonderwijs, op voorwaarde dat dit centrum of deze instelling geen andere geschikte kandidaat kan vinden om de opdracht uit te oefenen, en het lid van de vervangingspool zich bevindt in de toestand zoals bedoeld in het tweede lid.

– *Aangenomen.*

AFDELING 5

Administratieve en geldelijke toestand van het lid van de vervangingspool

ONDERAFDELING 1

Administratieve toestand in de ankerschool

Artikel 23

§ 1. Op het lid van de vervangingspool zijn, naar gelang van het geval, de bepalingen van toepassing van :

- 1° het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs ;
- 2° het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs.

De bepalingen van die decreten zijn van toepassing naar gelang van de ankerschool waaraan het lid overeenkomstig artikel 22, tweede lid, is toegewezen.

§ 2. Voor de toepassing van voornoemde decreten wordt het lid van de vervangingspool beschouwd als een tijdelijk aangesteld personeelslid.

§ 3. In afwijking van § 1 en § 2 verwerft het lid van de vervangingspool in de ankerschool geen dienst- en ambtsanciënniteit zoals bepaald :

- 1° in de artikelen 4, 21, 21bis, 36, 36bis, 36ter, 37, 37bis, 56, 90 en 90bis van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs, als het gaat om een toewijzing aan een ankerschool van het gemeenschapsonderwijs ;

Voorzitter

2° in de artikelen 6, 23, 23bis, 31, 31bis, 35 en 74 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs, als het gaat om een toewijzing aan een ankerschool van het gesubsidieerd onderwijs ;

behoudens in het geval dat het in de ankerschool wordt aangesteld in een korte reglementaire vervanging.

§ 4. In afwijking van § 1 en § 2 kan het lid van de vervangingspool niet worden beoordeeld of geëvalueerd voor de prestaties die het levert volgens artikel 22, tweede lid.

– *Aangenomen.*

ONDERAFDELING 2

Administratieve toestand tijdens korte reglementaire vervangingen

Artikel 24

Op het lid van de vervangingspool zijn, naar gelang van het geval, de bepalingen van toepassing van :

1° het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs ;

2° het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs.

De bepalingen van die decreten zijn van toepassing naar gelang van de school of instelling waar het lid overeenkomstig artikel 22, eerste of derde lid, is aangesteld.

– *Aangenomen.*

ONDERAFDELING 3

Geldelijke toestand

Artikel 25

De Vlaamse Gemeenschap betaalt rechtstreeks de wedde of weddentoelage uit aan de leden van de vervangingspool. De wedde of weddentoelage van

het lid van de vervangingspool wordt op elk ogenblik vastgesteld op basis van de aanstelling in de ankerschool, zoals bedoeld in artikel 20, § 1.

– *Aangenomen.*

Artikel 26

Voor het lid van de vervangingspool dat in het secundair onderwijs is aangesteld in een ambt zoals bedoeld in artikel 19, § 2, worden de uren die aan dit lid zijn toegekend beschouwd als uren die geen lesuren zijn. Deze uren worden gelijkgesteld met een opdracht in functie van het bekwaamheidsbewijs van het personeelslid, met dien verstande dat aan de opdracht waarmee deze uren worden gelijkgesteld slechts één van de volgende weddenschaalen kan worden toegekend :

1° weddenschaal 384 ;

2° weddenschaal 300 ;

3° weddenschaal 319 ;

4° weddenschaal 301 ;

5° weddenschaal 347 ;

6° weddenschaal 501.

– *Aangenomen.*

Artikel 27

De wedde of weddentoelage van de leden van de vervangingspool wordt vastgesteld op basis van het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende de bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs. Voor de toepassing van dit besluit en van de besluiten getroffen in uitvoering ervan wordt het lid van de vervangingspool beschouwd als een tijdelijk aangesteld personeelslid.

– *Aangenomen.*

Artikel 28

Voor de vaststelling van de weddenanciënniteit, wordt de aanstelling in de vervangingspool beschouwd als diensten gepresteerd zoals bepaald in artikel 16, § 1, A, a en B, a, van het koninklijk be-

Voorzitter

sluit van 15 april 1958 houdende de bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

– *Aangenomen.*

AFDELING 6

Rechten en plichten van de leden
van de vervangingspool

Artikel 29

§ 1. Het lid van de vervangingspool is verplicht de betrekking die hem volgens artikel 22, eerste en tweede lid, wordt aangeboden, te aanvaarden en in dienst te treden op de aangeduide datum.

Het lid van de vervangingspool hoeft een betrekking die hem wordt aangeboden volgens artikel 22, eerste en tweede lid, niet te aanvaarden, als dit lid reeds voor vier vijftien van een volledige betrekking en in ten minste drie instellingen is tewerkgesteld.

§ 2. Als het lid van de vervangingspool zonder geldige redenen de toegewezen betrekking die hem volgens artikel 22, eerste en tweede lid, wordt aangeboden niet op de vastgestelde datum opneemt, wordt de overeenkomst inzake inzetbaarheid zoals bedoeld in artikel 17 en de tijdelijke aanstelling zoals bedoeld in artikel 20, § 1, van rechtswege en zonder opzeggingstermijn beëindigd en verliest het lid de voordelen van dit hoofdstuk. De inrichtende macht bij wie de betrekking moet worden opgenomen, oordeelt over de geldigheid van de reden.

– *Aangenomen.*

Artikel 30

§ 1. Het lid van de vervangingspool wiens overeenkomst inzake inzetbaarheid en aanstelling volgens artikel 29, § 2, wordt beëindigd, kan binnen een termijn van vijf werkdagen te rekenen vanaf de ontvangst van de mededeling van de beëindiging, bij aangetekende brief of tegen ontvangstbewijs een gemotiveerd beroep indienen bij de begeleidings-

commissie. Het beroep schort de beslissing houdende de beëindiging van de aanstelling niet op.

De begeleidingscommissie neemt een beslissing binnen de termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het beroep. In afwachting van een definitieve beslissing van de begeleidingscommissie kan het betrokken lid in de vervangingspool niet vervangen worden en kan in het ambt dat hem in de ankerschool werd toegewezen geen ander personeelslid worden aangesteld.

Als de begeleidingscommissie beslist dat het lid van de vervangingspool wel een geldige reden had om de hem toegewezen betrekking niet op te nemen, dan wordt voor de administratieve en geldelijke toestand van het betrokken personeelslid het ontslag in de ankerschool geacht er niet geweest te zijn.

§ 2. De kandidaat die niet in de vervangingspool wordt opgenomen, kan binnen de termijn van vijf werkdagen te rekenen vanaf de ontvangst van de niet-aanvaarding, bij aangetekende brief of tegen ontvangstbewijs een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding neemt een beslissing binnen de termijn van 15 dagen na ontvangst van het bezwaarschrift. Wordt het bezwaar aanvaard, dan wordt de betrokken kandidaat alsnog opgenomen als lid van de vervangingspool en wordt desgevallend de aanstelling van de kandidaat die ten onrechte als lid van de vervangingspool werd opgenomen, van rechtswege en zonder opzeggingstermijn beëindigd.

– *Aangenomen.*

AFDELING 7

Gevolgen voor de scholen en instellingen
die een beroep doen op de bepalingen
van dit hoofdstuk

Artikel 31

§ 1. Onverminderd de geldende bepalingen inzake reffectatie en wedertewerkstelling, moet in een school of instelling zoals bedoeld in artikel 11, § 2, elke korte reglementaire vervanging in een ambt zoals bedoeld in artikel 19, worden uitgeoefend

Voorzitter

door een lid van de vervangingspool, dat hiervoor, volgens zijn overeenkomst inzake inzetbaarheid, in aanmerking komt. De betrokken inrichtende macht of directeur kiest vrij tussen de leden van de vervangingspool die op het ogenblik van de te verrichten vervanging beschikbaar zijn, met inachtneming van de regels voor tijdelijke aanstelling in wervingsambten, hetzij volgens het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs, hetzij volgens het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs.

§ 2. In afwijking van § 1 moet een inrichtende macht of directeur een personeelslid aanstellen dat niet tot de vervangingspool behoort, als dit personeelslid tezelfdertijd voldoet aan volgende voorwaarden :

- 1° het heeft zich kandidaat gesteld voor een aanstelling in de vervangingspool volgens artikel 14, § 1 ;
- 2° het is niet geselecteerd op grond van artikel 16 en heeft dit schriftelijk aan de betrokken inrichtende macht meegedeeld ;
- 3° het heeft volgens de regels voor tijdelijke aanstelling in wervingsambten die op haar of op hem van toepassing zijn, hetzij volgens het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs, hetzij volgens het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs, voorrang op de leden van de vervangingspool die op het ogenblik van de te verrichten vervanging beschikbaar zijn.

§ 3. Als het lid van de vervangingspool voor de opdracht van de korte reglementaire vervanging niet beschikt over een vereist bekwaamheidsbewijs, gebeurt de aanstelling mits de wederzijdse instemming van het lid van de vervangingspool en de inrichtende macht waartoe de school of instelling behoort.

§ 4. Een aanstelling van het lid van de vervangingspool in een korte reglementaire vervanging in het ambt van leermeester godsdienst of godsdienstleeraar gebeurt op voordracht van de bevoegde instantie van de betrokken godsdienst.

§ 5. Een aanstelling van het lid van de vervangingspool in een korte reglementaire vervanging in het ambt van leermeester niet-confessionele zedenleer of van leraar belast met niet-confessionele zeden-

leer gebeurt in consensus met de bevoegde instantie van de niet-confessionele zedenleer.

§ 6. Een inrichtende macht van het gesubsidieerd vrij basisonderwijs is niet verplicht een lid van de vervangingspool in dienst te nemen voor korte reglementaire vervangingen voor een opdracht in het ambt van kleuteronderwijzer, wanneer in deze opdracht godsdienstactiviteiten begrepen zijn en het lid niet werd voorgedragen door de bevoegde instantie van de betrokken godsdienst.

§ 7. Een inrichtende macht van het gesubsidieerd vrij basisonderwijs is niet verplicht een lid van de vervangingspool in dienst te nemen voor korte reglementaire vervangingen voor een opdracht in het ambt van onderwijzer, wanneer in deze opdracht de lestijden godsdienst begrepen zijn en het lid niet werd voorgedragen door de bevoegde instantie van de betrokken godsdienst.

– *Aangenomen.*

Artikel 32

§ 1. In afwijking van artikel 31 is de directeur van een school of instelling van het gemeenschapsonderwijs niet verplicht een kandidaat aan te stellen in de ankerschool of een lid van de vervangingspool aan te stellen in een korte reglementaire vervanging, wanneer betrokkene in een periode van vijf schooljaren voorafgaand aan de aanstelling, in een instelling of school die behoort tot dezelfde scholengroep of tot dezelfde scholengemeenschap :

- 1° werd ontslagen na een beoordeling "onvoldoende", in toepassing van artikel 26 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs ;
- 2° werd ontslagen ten gevolge van een evaluatie met als eindconclusie "onvoldoende", in toepassing van artikel 73decies, § 2, of artikel 73undecies van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs ;
- 3° werd ontslagen ten gevolge van een evaluatie met als eindconclusie "onvoldoende", in toepassing van artikel 47decies, § 2, of artikel 47undecies van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs ;
- 4° werd ontslagen in toepassing van artikel 24 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs.

Voorzitter

§ 2. In afwijking van artikel 31 is de inrichtende macht van het gesubsidieerd onderwijs niet verplicht een kandidaat aan te stellen in de ankerschool of een lid van de vervangingspool aan te stellen in een korte reglementaire vervanging, wanneer betrokkene in een periode van vijf schooljaren voorafgaand aan de aanstelling, in een instelling of school die behoort tot dezelfde inrichtende macht of tot dezelfde scholengemeenschap :

- 1° werd ontslagen ten gevolge van een evaluatie met als eindconclusie "onvoldoende", in toepassing van artikel 47decies, § 2, of artikel 47undecies van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs ;
- 2° werd ontslagen in toepassing van artikel 24 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs ;
- 3° werd ontslagen na een beoordeling "onvoldoende", in toepassing van artikel 26 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs ;
- 4° werd ontslagen ten gevolge van een evaluatie met als eindconclusie "onvoldoende", in toepassing van artikel 73decies, § 2, of artikel 73undecies van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs.

– *Aangenomen.*

Artikel 33

§ 1. In afwijking van artikel 31 is de directeur van een school of instelling van het gemeenschapsonderwijs of een inrichtende macht van het gesubsidieerd onderwijs niet verplicht om een kandidaat aan te stellen in de ankerschool of een lid van de vervangingspool aan te stellen in een korte reglementaire vervanging, wanneer betrokkene in een periode van vijf schooljaren voorafgaand aan de aanstelling :

- 1° definitief werd ontslagen om dringende redenen, in toepassing van artikel 24 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs ;
- 2° definitief werd afgedankt, in toepassing van artikel 61, § 1, 6°, van hetzelfde decreet ;

3° definitief werd ontslagen om dringende redenen, in toepassing van artikel 25 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs ;

4° definitief werd ontslagen in toepassing van artikel 64, 6°, van hetzelfde decreet.

§ 2. Indien een personeelslid op wie één van de maatregelen zoals bedoeld in § 1, 1° tot en met 4°, van toepassing is, maar wiens afdanking of ontslag nog niet definitief is, op basis van de criteria van artikel 16 in de vervangingspool kan worden opgenomen, wordt deze opname en de toewijzing aan een ankerschool opgeschort in afwachting van een definitieve beslissing omtrent zijn afdanking of ontslag.

Als uit de definitieve beslissing blijkt dat de kandidaat ten onrechte werd afgedankt of ontslagen, wordt hij met ingang van deze beslissing aan een ankerschool toegewezen.

– *Aangenomen.*

Artikel 34

Enkel als na toepassing van artikel 31 geen lid van de vervangingspool beschikbaar is, dat, op basis van de overeenkomst inzake inzetbaarheid zoals bedoeld in artikel 17, voor de betrokken korte reglementaire vervanging kan worden ingezet, en onverminderd de bepalingen van artikel 31, § 2, en de artikelen 32 en 33, kan een personeelslid dat niet in de vervangingspool is aangesteld, worden aangeworven en door het departement Onderwijs worden gefinancierd of gesubsidieerd.

– *Aangenomen.*

Artikel 35

Als een personeelslid geheel of gedeeltelijk wordt aangesteld in strijd met de bepalingen van dit hoofdstuk, verliest de inrichtende macht geheel of gedeeltelijk het voordeel van de wedde of wedden-toelage voor dit personeelslid.

– *Aangenomen.*

Voorzitter– *Aangenomen.*

AFDELING 8

De begeleidingscommissie

Artikel 38

Artikel 36

Bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap – departement Onderwijs wordt een begeleidingscommissie opgericht.

De voorzitter wordt afgevaardigd door het departement onderwijs.

Deze begeleidingscommissie is als volgt samengesteld :

- 1° 3 gewone en 3 plaatsvervangende leden die het gemeenschapsonderwijs vertegenwoordigen ;
- 2° 3 gewone en 3 plaatsvervangende leden die de representatieve verenigingen van inrichtende machten vertegenwoordigen van het gesubsidieerd officieel onderwijs ;
- 3° 5 gewone en 5 plaatsvervangende leden die de representatieve verenigingen van inrichtende machten vertegenwoordigen van het gesubsidieerd vrij confessioneel onderwijs ;
- 4° 1 gewoon en 1 plaatsvervangend vertegenwoordiger van de representatieve vereniging van inrichtende machten van het gesubsidieerd vrij niet-confessioneel onderwijs ;
- 5° 12 gewone en 12 plaatsvervangende leden die de representatieve groeperingen van personeelsverenigingen van het gemeenschapsonderwijs en van het gesubsidieerd onderwijs, aangesloten bij een in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen vertegenwoordigde syndicale organisatie vertegenwoordigen.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding kan 1 raadgevende vertegenwoordiger afvaardigen.

– *Aangenomen.*

Artikel 37

De Vlaamse regering regelt de werking van de begeleidingscommissie en stelt de leden aan.

De begeleidingscommissie heeft de volgende bevoegdheden :

- 1° het verstrekken van advies aan de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding inzake de opname van de kandidaten in de vervangingspool zoals bedoeld in artikel 16 en artikel 17, § 2 ;
- 2° het vastleggen van nadere criteria inzake de inzetbaarheid in de ankerschool ;
- 3° het vastleggen van de criteria inzake de aanduiding van de ankerscholen en inzake de toewijzing van de leden van de vervangingspool aan een ankerschool. Als deze criteria op 15 mei 2000 niet zijn vastgelegd, gebeurt dit door de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs ;
- 4° de toewijzing van de kandidaten aan de ankerscholen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad of als toepassing moet worden gemaakt van artikel 18, tweede lid ;
- 5° het afhandelen van het beroep zoals bedoeld in artikel 30, § 1.

– *Aangenomen.*

AFDELING 9

Wijzigingen aan de rechtspositiedecreten

Artikel 39

Aan artikel 17, § 3, van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs worden de volgende woorden toegevoegd : " of in strijd met de bepalingen van hoofdstuk IV van het decreet van [...] houdende dringende maatregelen betreffende het lerarenambt".

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 40

Aan artikel 19, § 2, van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding, worden de volgende woorden toegevoegd: "of in strijd met de bepalingen van hoofdstuk IV van het decreet van [...] houdende dringende maatregelen betreffende het lerarenambt".

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V

Bepalingen ter uitvoering van het protocol van 1 april 1999 van de onderhandelingen betreffende een akkoord van sectorale sociale programmatie voor de jaren 1997 en 1998 voor de sector "onderwijs" van de Vlaamse Gemeenschap

Artikel 41

In artikel 40ter van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1998 en gewijzigd bij de decreten van 2 maart 1999 en 18 mei 1999, wordt § 1 opgeheven.

– *Aangenomen.*

Artikel 42

In artikel 35bis van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde psycho-medisch-sociale centra, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1998 en gewijzigd bij het decreet van 2 maart 1999, wordt § 1 opgeheven.

– *Aangenomen.*

Artikel 43

In artikel 5 van het decreet van 9 april 1992 betreffende het onderwijs III, gewijzigd bij het de-

creet van 14 juli 1998, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 wordt de tekst van de vierde gedachtestreep opgeheven ;

2° een § 1bis wordt ingevoegd, die luidt als volgt :

"§ 1bis. Een personeelslid dat bij beslissing van de pensioencommissie van de administratieve gezondheidsdienst definitief ongeschikt verklaard wordt om op normale en regelmatige wijze zijn ambt uit te oefenen, doch geschikt bevonden wordt om tewerkgesteld te worden onder bepaalde voorwaarden, moet op zijn verzoek door de inrichtende macht ter beschikking gesteld worden wegens ontstentenis van betrekking met ingang van de eerste kalenderdag van de maand volgend op zijn verzoek."

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 44

De hoofdstukken II, III en IV van dit decreet treden in werking op 1 september 2000, met uitzondering van :

1° de artikelen 11, 36, 37 en 38 die in werking treden op 1 mei 2000 ;

2° de artikelen 13, 14, 15, 16 en 17 die in werking treden op 1 juni 2000.

De maatregelen vervat in de hoofdstukken II, III en IV gelden voor een periode van 3 schooljaren die aanvangt op 1 september 2000. De Vlaamse regering evalueert de vervangingspool, bedoeld in hoofdstuk IV, en formuleert hierover een gemotiveerde mededeling aan het Vlaams Parlement op het einde van het tweede werkingsjaar.

De minister zal het Vlaams Parlement jaarlijks informeren omtrent de situatie op de onderwijsarbeidsmarkt.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 45

Hoofdstuk V van dit decreet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2000, met uitzondering van artikel 43 dat in werking treedt op 1 september 2000.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

**VOORSTEL VAN DECREET van de heren Carl Decaluwe en Tuur Van Wallendael c.s. houdende wijziging van artikel 3 van het decreet van 17 maart 1998 houdende regeling van het recht op vrije nieuwsgaring en de uitzending van korte berichtgeving door de omroepen
– 122 (1999-2000) – Nrs. 1 en 2**

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van de heren Decaluwe en Van Wallendael c.s. houdende wijziging van artikel 3 van het decreet van 17 maart 1998 houdende regeling van het recht op vrije nieuwsgaring en de uitzending van korte berichtgeving door de omroepen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Schuermans, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, dit voorstel van decreet wil in de regeling van het recht op vrije nieuwsgaring een zuiver technische aanpassing doorvoeren. Maar deze bespreking biedt ons ook de gelegenheid om in het bijzijn van een lid van de Vlaamse regering iets te zeggen over de benadering van de openbare omroep.

De voorzitter van deze vergadering was een van de drijvende krachten van het debat over dit onderwerp tijdens de vorige zittingsperiode. Het was een

politiek gevoelige zaak, die trouwens een staartje heeft gekregen. De Belgische Voetbalbond heeft bij het Arbitragehof immers een poging ondernomen om het decreet te laten vernietigen.

In een arrest van 25 november 1999 van het Arbitragehof werd uitspraak gedaan over het beroep tot vernietiging van het decreet over de vrije nieuwsgaring en de uitzending van korte berichtgeving, ingesteld door de VZW Liga Beroepsvoetbal. Het Arbitragehof is van oordeel dat het beroep tot nietigverklaring moet worden verworpen, met uitzondering van twee kleine alinea's in artikel 3. Deze hebben betrekking op instellingen gevestigd in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad die wegens hun organisatie moeten worden beschouwd als uitsluitend behorend tot de Vlaamse Gemeenschap.

De reden van de vernietiging ligt in het volgende. Voor de culturele aangelegenheden gelden de gemeenschapsdecreten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad enkel voor gevestigde instellingen die uitsluitend behoren tot één van beide gemeenschappen op grond van hun activiteiten. In de tekst van het decreet staat evenwel dat het gaat om instellingen die uitsluitend behoren tot de Vlaamse Gemeenschap op grond van hun organisatie.

Bijgevolg heb ik samen met de heer Van Wallendael een puur technische voorstelling gedaan om in te spelen op het arrest van het Arbitragehof. Zo kan er geen lacune ontstaan in het decreet op de vrije nieuwsgaring, vooral voor de territoriale geldigheid van het decreet in Brussel-Hoofdstad.

Naar aanleiding van dit decreet is al wat commotie geweest over het al dan niet toepassen van de vrije nieuwsgaring voor Euro 2000. Wij wilden niet interfereren in lopende contracten. De voetbalbond en de VRT hebben dit contract voor Euro 2000 getekend op 2 maart 1994. Dit is zover terug in de tijd dat dit decreet in feite niet van toepassing is op Euro 2000. Het is toch wel belangrijk dat de regering dit hoort en deze bemerking overmaakt aan de collega van Media om een aantal geplogenheden minstens eens te onderzoeken in hun toepassing. Ik heb het gevoel dat er in individuele dossiers vaak met twee maten en gewichten wordt gemeten. Ik wil dit concreet aantonen met een voorbeeld.

Recent is er een belangrijk tennistornooi geweest in Antwerpen. Er werd toen een gratis exclusiviteitscontract afgesloten met de VRT. Voor Euro 2000 heeft de VRT enorm veel middelen moeten vrijmaken. Hier praten we echter over exclusivi-

Decaluwe

teitscontracten die in feite methoden waren om belangrijke sporten, die niet dagelijks op televisie komen, ook op de openbare omroep aan bod te laten komen. De contracten worden afgesloten omdat de organisatoren reeds tevreden zijn als eventueel rechtstreeks of in een beperkt uitgesteld relais uitgezonden wordt.

Ik heb vastgesteld dat bepaalde regionale televisie-omroepen, met name ATV, interesse hadden voor dat contract. De VRT-redactie past het decreet strikt juridisch toe. Er kan worden uitgezonden in de marge. Als de beelden van de match zelf uitgezonden worden, vragen ze 12.000 frank per minuut. Dit is ook het geval als de regionale omroep zelf de nodige faciliteiten gebruikt.

U vraagt zich af wat het probleem is, omdat het over het strikt juridische aspect van het decreet gaat. Ik heb ook vernomen dat er voor andere contracten andere bedragen worden genoemd. Er moet worden onderzocht of het effectief klopt. Ik heb de suggestie gedaan om deze problematiek ook op de raad van bestuur van Topsport Vlaanderen 2002 te laten agenderen om een open gedachteswisseling te houden. Aangezien het om een gratis exclusiviteitscontract gaat, vind ik dat we hierover toch moeten discussieren. 12.000 frank per minuut is immers zeer veel geld. Ik heb rondvraag gedaan in de privésector : voor een éénmansploeg vraagt men voor vijf uur slechts 10.000 frank.

Des te triester is dat de Deense televisie naar aanleiding van Euro 2000 volgens schriftelijke bewijzen stelt : 'you can use as maximum three minutes free of charge'. Deze regel geldt voor matches van Denemarken als de regionale omroepen hier beelden van willen uitzenden. De regionale omroepen moeten, met andere woorden, de Deense televisie geen frank betalen om hun beelden in de korte berichtgeving te gebruiken. Onze bloedeigen openbare omroep slaat hier echter munt uit. Bovendien verschillen de door de openbare omroep gehanteerde prijzen naargelang het evenement in kwestie.

Ik heb dit technische decreet aan een aantal punten uit de actualiteit willen koppelen. Aangezien het verschil in prijzen te groot is, moet de minister van Media ingrijpen en een duidelijke richtlijn opstellen. De openbare omroep moet een gelijkaardige kostprijs hanteren voor alle regionale omroepen. Indien het niet om al te concurrentiële evenementen gaat, zou de openbare omroep bovendien de nodige goodwill moeten ontwikkelen om be-

paalde beelden gratis te laten gebruiken. De regionale omroepen hebben het tenslotte financieel ook niet zo makkelijk. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van de heren Decaluwe en Van Wallendael c.s. houdende wijziging van artikel 3 van het decreet van 17 maart 1998 houdende regeling van het recht op vrije nieuwsgaring en de uitzending van korte berichtgeving door de omroepen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In de plaats van a) en b) van artikel 3, tweede lid, van het decreet van 17 maart 1998 houdende regeling van het recht op vrije nieuwsgaring en de uitzending van korte berichtgeving door de omroepen, vernietigd bij het arrest 124/99, 25 november 1999 van het Arbitragehof, in zoverre zij betrekking hebben op instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die wegens hun organisatie moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap, komen een nieuwe a) en b), die luiden als volgt :

"a) de vrije toegang tot het evenement, voorzover het plaatsvindt in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, voor zover de instelling die het evenement organiseert in Brussel-Hoofdstad wegens haar activiteiten beschouwd kan worden uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap ;

b) het recht om opnamen te maken, voorzover het evenement plaatsvindt in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, voor zover de instelling die het evenement organiseert in Brussel-Hoofdstad wegens haar aktivitei-

Voorzitter

ten beschouwd kan worden uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap".

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Carl Decaluwe, Bart De Smet, Ludwig Caluwé en Jos De Meyer, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche en mevrouw Wivina Demeester-De Meyer betreffende het organiseren van autoloze zondagen

– 238 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 3

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Decaluwe, De Smet, Caluwé en De Meyer, mevrouw Tyberghien-Vandenbussche en mevrouw Demeester-De Meyer betreffende het organiseren van autoloze zondagen, waarvan het opschrift door de commissie werd gewijzigd als volgt : “voorstel van resolutie betreffende het stimuleren van autoluwé initiatieven” dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- gelet op de problematiek van het toenemende verkeer en de noodzaak om de gebruiker daarvan bewust te maken ;
- gelet op de schade aan het milieu, veroorzaakt door het wegverkeer, en de noodzaak om de gebruiker daarvoor te sensibiliseren ;
- gelet op de jaarlijkse pieken van ozonconcentraties bij hoge temperaturen tijdens de zomermaanden ;
- gelet op de noodzakelijke inspanningen ter bevordering van het rationeel gebruik van de schaarse energiebronnen, in casu de fossiele brandstoffen ;

- gelet op de noodzaak om het zachte weggebruik en het collectieve vervoer te stimuleren ;
- gelet op het feit dat autovrije of autoarme buurten aanleiding geven tot (buurt)festiviteiten, wat het sociale weefsel ten goede zal komen.
- vraagt de Vlaamse regering :
 - 1° stimulansen te ontwikkelen om de steden en (groepen van) gemeenten te motiveren en te ondersteunen om autoloze zondagen, autoarme schooldagen, enzovoort te organiseren ;
 - 2° het initiatief van Europese-Commissievoorzitter Romano Prodi te ondersteunen om van 22 september 2000 een autoloze dag te maken voor de hele Europese Unie ;
 - 3° om zelf jaarlijks minstens één Vlaamse autoloze zondag te organiseren, bijvoorbeeld om de Week van de Zachte Weggebruiker te besluiten of om de Trein-Tram-Busdag een nieuwe impuls te geven ;
 - 4° om tijdens dergelijke autoloze zondagen de mobiliteit te garanderen door de gewone weekenddienstregeling van het openbaar vervoer uit te breiden, minstens tot op het niveau van de dienstregeling tijdens de werkweek. Ook collectief vervoer moet toegelaten worden.

De bespreking is geopend.

De heer Malcorps, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, we hebben in de commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken de gelegenheid gehad om van gedachten te wisselen over de problematiek van Koning Auto. De VU&ID is gelukkig met de uiteindelijk gekozen benadering. Er is een evenwicht gevonden tussen het ophemelen en het vervloeken van de auto.

Het valt me steeds weer op dat een rit van de kust naar Brussel een sterke wijziging van de gemoedstoestand teweegbrengt. Tussen Oostduinkerke en Jabbeke biedt de auto een vrijheidsgevoel. Bij het naderen van Aalst manifesteren zich lichte vormen van stress. In Brussel zelf begint deze stress al trekjes van verkeersagressie te vertonen. Wil men gezondheidsproblemen vermijden, kan men op dat

Loones

ogenblik bovendien best de luchtkoeling afzetten. Ik heb deze ochtend nog een radioreportage gehoord over de gestegen stressgevoeligheid in de Oostbloklanden. Deze stijging zou het gevolg zijn van het geaccelereerde autogebruik. We hebben het hier dus over een van de grote problemen van onze maatschappij. De auto is uit ons leven niet meer weg te denken. Dit parlement is verplicht daaraan meer dan de normale aandacht te besteden.

Wij onderschrijven de principes die uit de discussie naar voren kwamen. Het gaat om het verkiezen van sensibilisering boven regulering, de bevordering van de verkeersleefbaarheid, een gewogen combinatie van de verschillende vervoermiddelen en een rationeel autogebruik. Aansluitend bij dit laatste is het trouwens zeer belangrijk dat massale verplaatsingen naar bepaalde evenementen worden tegengegaan. We moeten daarom streven naar een versterking van het sociaal weefsel in de eigen buurt.

Wij steunen deze resolutie, die het resultaat is van de discussie in commissie en die waardevolle principes bevat. De VU&ID-fractie is bijzonder verheugd over het feit dat voor de territoriale afbakening de juiste benadering is gebruikt. Enerzijds moeten we de steden en gemeenten stimuleren in het nemen van autoluwe initiatieven en anderzijds moeten we ook op Europees niveau sensibilisering nastreven.

Op een bepaald ogenblik leek het erop dat we ook over deze materie federaal overleg moesten hebben, maar dat zou concrete realisaties tegenwerken. We hopen dat we na deze resolutie kunnen komen tot goede initiatieven voor samenwerking tussen gemeenten en steden onder impuls van de regering. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, deze resolutie werd niet ingediend met als doel energieschaarste tegen te gaan zoals dat het geval was met de autoloze zondagen uit de jaren zeventig. We hebben nu nog geen schaarsteproblemen, maar krijgen wel problemen met de energieprijzen.

In het jaar 2000 zijn er echter veel meer redenen om de problematiek van de autoluwe dagen op de politieke agenda te zetten. Ik verwijs naar het te hoge aantal auto-ongelukken, de files, de auto die

de straten overheerst. Bovendien is het op veel plaatsen levensgevaarlijk om de fiets te nemen of om kinderen op straat te laten spelen. We hebben het dan nog niet gehad over de schade die aan het milieu wordt toegebracht.

Sensibilisering voor een autoluwe dag zou moeten leiden tot een meer rationeel autogebruik. Een aantal buitenlandse voorbeelden leren ons immers dat een dergelijk initiatief een groot aantal onmiddellijke positieve effecten op het milieu heeft. In Milaan zorgt een autovrije dag per maand voor een vermindering van de luchtvervuiling met 2 procent. Tijdens de autoluwe dag in Parijs in 1998 lag de luchtvervuiling 35 procent lager dan op andere dagen.

De CVP wil de autoluwe dag gebruiken om de mensen bewuster te maken van de gevolgen van het soms overmatig autogebruik. Wij willen niet – zoals enkele andere partijen blijkbaar van plan zijn – de strijd tegen Koning Auto aanvatten. In onze mobiele samenleving zal de auto immers altijd een belangrijke rol blijven spelen. Zolang het decreet op de basismobiliteit, dat al twee jaar wordt aangekondigd door minister Stevaert, er niet is, verdient de auto hoe dan ook een belangrijke plaats in die mobiliteit.

Het is de bedoeling van dit voorstel van resolutie om de gebruikers bewust te maken van de verkeersproblematiek en om hen aan te zetten tot een rationeel autogebruik. Dat betekent dat men de auto laat staan indien dit niet noodzakelijk is, en dat men bij gebruik een zo hoog mogelijk rendement nastreeft, dit door collectief gebruik of car-poolen. Een autoluwe dag biedt de mobiele burgers ook de gelegenheid uitgebreid kennis te maken met alternatieven voor de auto : het openbaar vervoer, de fiets en ook het wandelen. Het is immers bekend dat een te groot deel van de autoritten dient voor verplaatsingen van minder dan 5 kilometer. Daaraan moet iets worden gedaan. Tijdens de autoluwe dag kan de automobilist vaststellen dat het om perfecte fietsafstanden gaat. Met andere woorden : autoloos wordt zo niet immobiel.

De voorzitter van de Europese Commissie wil van vrijdag 22 september een autoluwe werkdag maken voor de Europese Unie. Dat is een belangrijke aanzet. Dit kan gekoppeld worden aan de Week van de Zwakke Weggebruiker in mei, zoals dat op federaal vlak gebeurt. Ook aan de Trein-Tram-Busdag in september kan zo een nieuwe impuls worden gegeven. Ik stel echter vast dat in België slechts negen steden van plan zijn mee te doen

Decaluwe

aan die Europese autoluwe dag. Ze hebben daar een Europees keurmerk voor gekregen.

Ik hoop dan ook dat dit voorstel, dat straks hopelijk unaniem wordt goedgekeurd door dit parlement, een hefboom kan zijn inzake sensibilisering. Ik hoop dat de Vlaamse regering initiatieven neemt en stimulansen geeft, en dit niet louter ongecoördineerd overlaat aan de steden en gemeenten.

De heer Loones verklaarde tevreden te zijn dat er van federaal overleg geen sprake meer is. Daarover kan men discussiëren. Het gaat hier om een Europees initiatief, en de federale overheid blijft toch de gesprekspartner van de Europese Commissie. Het is dan ook belangrijk dat de Vlaamse regering samen met de andere gewestregeringen overlegt met de federale minister, om een maximale sensibilisering te krijgen voor het realiseren van autoluwe zondagen.

Ik hoop dat dit de aanzet wordt voor een olievlek aan initiatieven : het mag niet blijven bij een door Europa georganiseerde dag, eenmaal per jaar. Misschien kan dit worden gekoppeld aan specifieke maanden en hoogdagen. Ik hoop dat de Vlaamse regering dit niet alleen met woorden stimuleert, maar ook met daden. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, er is op 22 september inderdaad sprake van een autoluwe vrijdag. In België komt die er op initiatief van de federale minister van Mobiliteit Durant. Zeker in Vlaanderen is het bedroevend hoe weinig steden en gemeenten hiervoor officieel zijn ingeschreven en een keurmerk hebben gekregen. Tot nu toe gaat het over slechts drie Vlaamse gemeenten : Gent, Houthalen en Mechelen. In heel België zijn het er negen.

Vlaanderen scoort dus niet goed. Natuurlijk is het nog niet helemaal te laat : men kan zich nog steeds bijkomend inschrijven. Misschien kan dit parlement de gemeenten hiertoe oproepen. Ik neem aan dat er wel diverse initiatieven zullen worden genomen in het kader van de Week van Vervoering, die al langer bestaat. Minister Stevaert heeft ter zake reeds het nodige gedaan.

Het is toch ook belangrijk dat we wat verder kijken. Misschien hebben sommigen hier wat problemen met een federaal initiatief, maar men kan er

toch absoluut geen bezwaar tegen hebben dat we onszelf mee inschakelen in een Europees initiatief. Aansluitend bij de Week van Vervoering zouden we een autoluwe vrijdag kunnen organiseren. Daar zit dan ook duidelijk de filosofie achter dat het niet alleen over zondagen gaat, maar ook over de andere wekdagen.

Dat is trouwens ook belangrijk. Waarom is er zo weinig enthousiasme om op 22 september een dergelijk initiatief te nemen ? Het zou misschien iets te maken kunnen hebben met het feit dat 22 september nogal dicht bij 8 oktober ligt. Dit zou echter net de reden moeten zijn voor verschillende gemeenten en steden om kleur te bekennen. Ze zouden deze gelegenheid moeten aangrijpen om zowel voor de Week van Vervoering als voor de autoluwe werkdag initiatieven te nemen. Op die manier kunnen de gemeentebesturen aan de bevolking duidelijk maken welke richting ze uit willen. Gemeenten kunnen immers een zeer belangrijke rol spelen op het vlak van duurzame mobiliteit.

Er is hier al verwezen naar succesvolle voorbeelden uit Italië, Zwitserland en Frankrijk. Het is belangrijk dat we ook hier in België een aantal duidelijke initiatieven nemen. Ik zeg niet dat er momenteel nog niets gebeurt. Er is de Week van de Zwakke Weggebruiker en er is de Week van Vervoering. Vorig weekend werd er in Antwerpen gefietst op de ring. Er gebeuren dus wel dingen, maar toch heb ik de indruk dat we in Europees perspectief enigszins achterop lopen. In veel landen staat men immers al een stuk verder. In die landen wordt ook al veel meer het verband gelegd tussen de toenemende verkeerscongestie en de problematiek van vervuiling en problemen voor de gezondheid.

Het is zeker niet de bedoeling van onze fractie om de auto als vervoermiddel frontaal aan te vallen. Mijnheer Van Rompuy, we gaan ervan uit dat de auto complementair moet zijn. Overal in Europa beseft men echter wel dat we moeten komen tot een inperking van het autoverkeer. Landen zoals Frankrijk en Italië hebben dat alvast ingezien. Gisteren hebben we in de commissie voor Leefmilieu nog een discussie gevoerd over de ozonproblematiek. Het blijkt inderdaad zeer moeilijk voor de ministers die bevoegd zijn voor milieu, gezondheid en verkeer om eensgezindheid te bereiken. Het is derhalve moeilijk om te komen tot kortetermijnmaatregelen om het verkeer te beperken omwille van de gezondheidseffecten. Er is ook de discussie of dat met betrekking tot ozon wel veel zin heeft.

In een algemene context hebben maatregelen uiteraard wel degelijk zin. Dat blijkt duidelijk uit stu-

Malcorps

dies. Als men de hele problematiek van de luchtvervuiling onder de loep neemt – niet alleen ozon, maar ook stikstofoxiden, benzeen, koolstofmonoxide en dieselroet -, dan is het zeer duidelijk dat een autoluwe of -vrije dag wel degelijk een ingrijpend effect kan hebben op de vermindering van de vervuiling en aldus ook een zeer positief effect kan hebben op de volksgezondheid.

Op termijn moeten we ons voorbereiden op de nieuwe docterrichtlijnen in het kader van de Europese kaderrichtlijn over luchtkwaliteit. Het gaat daarin terecht om vrij ambitieuze doelstellingen inzake deeltjes : stikstofoxiden, koolstofmonoxide en ozon. Het is de bedoeling om op Europees niveau normen af te spreken voor de luchtkwaliteit in onze onmiddellijke leefomgeving. Bepaalde concentraties, die bedreigend zijn voor de volksgezondheid, mogen nergens in een stad worden overschreden.

In België en in Vlaanderen moeten voor zo'n beleid de eerste stappen nog worden gezet. Op termijn moeten we komen tot de afbakening van luchtkwaliteitszones of emissiearme zones. Gisteren heb ik al wat reclame gemaakt voor een wetsvoorstel van CVP-kamerlid Brouns. In dat voorstel gaat het over emissiearme zones. Volgens mij is dat een goede denkrichting. In de toekomst zullen we met het oog op de volksgezondheid in bepaalde zones strikte maatregelen moeten nemen. Daar waar er gevaar bestaat dat we de concentraties die gevaarlijk zijn voor de bevolking overschrijden, zullen we alleen nog emissiearme voertuigen – dus

milieuvriendelijke auto's – mogen toelaten. Die kant moeten we uitgaan.

Ik hoop dat dit eerste initiatief van autoluwe dagen de aanzet zal vormen waarmee deze discussie echt wordt geopend. Ik hoop dat alle fracties unanimiteit kunnen bewerkstelligen voor dergelijke initiatieven. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.33 uur.*
